КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

МЕДИЦИНАЛЫК КОЛЛЕДЖ

“Каралды”

Медициналык колледждин /директору , доц. **З.С. Арынов**

Прот. № 1 от 11. 09. 2023-ж

“Макулдашылды”

ОшМУнун билим берүүнүн изилдөөлөрдүн, инновациялардын сапатын өнүктүрүү боюнча стратегиялык пландаштыруу департаментинин директору, ф-м.и.к.,доц. **Ж.А. Артыкова**

“Бекитилди”

[illegible] кесиптик билим берүү [illegible] меселелер боюнча [illegible] директору, м.и.к., [illegible] уулу Ч.

НЕГИЗГИ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫ (НКББП)

060109 «МЕДАЙЫМ ИШИ» АДИСТИГИ

2023-2024-окуу жылы

университетинин №33-блютенинде көрсөтүлгөн жобонун негизинде иштелип чыкты.

Ош МУга караштуу медициналык колледждин педагогикалык кенешинде бекитилди 16. 09.2023-ж. Протокол №1

- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн2018-жылдын 28-мартындагы № 160 токтомун аткаруу тууралуу БУЙРУК 443\1   13.04.2018-ж (ОУКны бекитүү, типтүү жана окуу пландарды бекитүү).

- КРдин орто кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик стандарты (МББС) 15.05.2019-ж. Буйрук № 5571

Квалификация:Медайым

Окуу мөнөтү: 2 жыл 10 ай

Окуу формасы: Күндүзгү

МАЗМУНУ

1. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР
1.1. Киришүү
1.2. Негизги терминдер жана аныктамалар
1.3. НКББПнын негизги ченемдик (нармативдүү) документтери.
1.3.1. НКББПны ишке ашыруудагы укуктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.
1.3.2. Студенттин НКББПны ишке ашыруудагы укуктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.
1.4. Негизги кесиптик билим берүү программасынын жалпы мүнөздөмөсү
1.4.1. НКББП нын максаты (миссиясы жана милдеттери)
1.4.2. НКББП нын окутуунун натыйжалары
1.4.3.НКББПнын максаттарына окутуунун натыйжаларынын дал келиши.
1.4.4. Адистикти өздөштүрүү мөөнөтү
1.4.5. Абитуриентке коюлган талаптар
1.4.6. НКББПнын эмгек көлөмү
2. БҮТҮРҮҮЧҮНҮН КЕСИПТИК ИШМЕРДҮҮЛҮГҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ
2.1. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүк тармагы
2.2. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүк об ьектиси
2.3. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү
2.4. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери
3. ӨЗДӨШТҮРҮҮНҮН ЖЫЙЫНТЫКТАРЫНА КАРАТА ТАЛАПТАР
3.1. Иш берүүчүлөрдүн муктаждыктарына анализ жасоо
3.2. Бүтүрүүчүнүн НКББПны өздөштүрүүнүн натыйжасында калыптануучу компетенциялары
4. БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОЦЕССИНИН МАЗМУНУН ЖАНА УЮШТУРУЛУШУН РЕГЛАМЕНТТӨӨЧҮ ДОКУМЕНТТЕР
4.1. Компетенттүүлүккө багытталган НКББП бүтүндүгүн камсыздоочу программалык документтер
4.1.1. Компетенцияларды калыптандыруучу матрицалары (дисциплиналардын циклдери боюнча жана өзүнчө дисциплиналар боюнча)
4.1.2. НКББП өздөштүрүүдө бардык милдеттүү жалпы маданий жана кесиптик компетенцияларды калыптандыруунун паспорттору жана программалары
4.1.3. Компетенттүүлүккө багытталган окуу планы жана окуу процессинин календардык графиги
4.1.4. Компетенттүүлүккө багытталган НКББП билим берүүнүн баскычтык күтүлүүчү натыйжаларга карата даярдыгына шайкештигин студенттерди арада комплекстүү түрдө баалоо (аттестация) боюнча программа
4.1.5. Бүтүрүүчү студенттердин жыйынтыктоочу комплекстүү сынактарынын (жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясынын) программасы
4.2. Компетенттүүлүккө багытталган НКББП дисциплинардык программалык документтери
4.2.1. Окуу дисциплиналарынын жумушчу программалары
4.2.2. Өндүрүштүк практиканын программасы
4.2.3. ОшМУ менен саламаттыкты сактоо мекемесинин ортосундагы келишимдин үлгүсү
5. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАЛАРЫНЫН ЖУМУШЧУ ПРОГРАММАЛАРЫНА КЫСКАЧА МҮНӨЗДӨМӨ
5.1. Жалпы гуманитардык цикл (С.1)
5.2. Математикалык, табигый-илимий цикл (С.2)
5.3. Кесиптик цикл (С.3)

5.4. Вариативдүү бөлүк – КОЖ компонентинин дисциплиналары (С.1, С.2, С.3)
5.5. Вариативдүү бөлүк – студенттин тандоосу боюнча дисциплиналар (С.1, С.2, С.3)
5.6. Дене тарбия
5.7. Өндүрүштүк практика

6. РЕСУРСТУК КАМСЫЗДОО
6.1. НКББП кадрдык камсыздоосу
6.2. НКББП окуу-методикалык жана маалыматтык камсыздоосу
6.3. НКББП ишке ашырылышын камсыздоочу материалдык-техникалык база
6.4. Негизги билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн болгон каржылоо.

7. БҮТҮРҮҮЧҮЛӨРДҮН ЖАЛПЫ МАДАНИЙ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРЫНЫН ӨНҮГҮҮСҮН КАМСЫЗДООЧУ КОЖдын СОЦИАЛДЫК-МАДАНИЙ ЧӨЙРӨСҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ
7.1. Студенттик өз алдынча башкаруу органдары, профкомдор
7.2. Спорттук-ден соолукту чыңдоочу иш-чаралар
7.3. Кесип аркылуу тарбиялоо
7.4. Жатаканада иштөө
7.5. Социалдык жардамдын чаралары

8. СТУДЕНТТЕРДИН ӨЗДӨШТҮРҮҮ САПАТЫН БААЛОО СИСТЕМАСЫН ЧЕНЕМДИК-МЕТОДИКАЛЫК КАМСЫЗДОО
8.1. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестация
8.2. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестацияны өткөрүү үчүн баалоо каражаттарынын фонддору
8.3. Бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы
8.4. МА өткөрүүнүн программасы, формасы жана тартиби

9. СТУДЕНТТЕРДИ ДАЯРДОО САПАТЫН КАМСЫЗДООЧУ БАШКА ЧЕНЕМДИК-МЕТОДИКАЛЫК ДОКУМЕНТТЕР ЖАНА МАТЕРИАЛДАР
9.1. Билим берүүнүн сапатын баалоонун ички механизмдери
9.2. Билим берүүнүн сапатын баалоонун сырткы механизмдери

10. НКББП ТОЛУГУ МЕНЕН ЖАНА АНЫ ТҮЗГӨН ДОКУМЕНТТЕРДИ УЛАМ ЖАҢЫЛООНУ УЮШТУРУУ БОЮНЧА РЕГЛАМЕНТ

11. НКББП ИШТЕП ЧЫГУУЧУЛАРЫНЫН, ЭКСПЕРТТЕРИНИН ТИЗМЕСИ

I. Жалпы жоболор

1.1. Киришүү.

1.060109 “Медайым иши” адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасы (НКББП) медициналык колледжиндеги адистикке түзүлгөн жумушчу топ тарабынан окуу жайдын мыйзамына ылайык, ченемдик-укуктук актылары тарабынан иштелип, аныкталат. НКББПсы педагогикалык кеңештен талкууланып, ОшМУнун окумуштуулар кеңеши бекитилген тартипте күчүнө кирет.

НКББП максаттарды, күтүлүүчү натыйжалар билим берүү процессинин реализациялоо технологияларын жана шарттарын, ушул багыт боюнча бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун баалоо сапатын жана төмөнкүлөрдү ичине камтыйт: окуу план, окуу курстарынын жумушчу программалары, предметтери, дисциплиналар (модулдар), студенттерди даярдоо сапатын камсыздаган жана башка материалдар, андан сырткары окуу календардык график жана тиешелеш билим берүү технологиясын реализациялоону камтыган методикалык материалдары регламенттештирет.

1.2.Терминдер жана аныктамалар

Мамлекеттик орто билим берүү стандартында “Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана Кыргыз Республикасы жогорку кесиптик билим берүү жаатында белгиленген тартипте кабыл алынган эл аралык документтерге ылайык атоолор жана аныктамалар пайдаланылат.

• негизги кесиптик билим берүү программасы окуу-усулдук документтерди топтому, жөнгө салуу максаттары, күтүлүүчү натыйжалары, тиешелүү адистик боюнча билим берүү жараянынын ишке ашыруу мазмуну жана уюштуруу

• **Дисциплинанын циклы** - билим берүү программасы же окутуу, билим берүү максаттары жана натыйжалары боюнча белгилүү бир логикалык толуктугу бар дисципланын жыйындысы, бир бөлүгү.

• **Модуль** - окутуу, билим берүү максаттары жана натыйжалары боюнча белгилүү бир логикалык толуктугун бар тартипти бир бөлүгү.

• **Компетенция** - тиешелүү адистик боюнча кесиптик иш жүргүзүү үчүн зарыл болгон жеке сапаттары, билимдердин жана көндүмдөрдүн динамикалык айкалышы.

- **Кредит (кредиттер**) - негизги кесиптик билим берүү программасынын сыйымдуулугунун шарттуу өлчөмү.

• Окутуунун жыйынтыгы - билим, билгичтиктер жана көндүмдөр менен катары натыйжасында негизги кесиптик билим берүү программасы боюнча окутуудан алынган жыйынтык.

1.3.НББПнын негизги ченемдик (нормативдүү) документтери.

- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2018-жылдын 28-мартындагы № 160 токтомун аткаруу тууралуу БУЙРУК 443\1 13.04.2018-ж (ОУКны бекитүү, типтүү жана окуу пландарды бекитүү).
-ТОКТОМ, 2016-жылдын 4-октябры, №525. Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2015-жылдын 29-сентябрындагы № 670 "Кыргыз Республикасынын билим берүү системасында көз карандысыз аккредитация боюнча актыларды бекитүү жөнүндө" токтомуна толуктоолорду киргизүү тууралуу (минималдуу талаптар).
- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2018-жылдын 23-июлундагы № 334 токтому менен бекитилген КРда билим беүү ишин лицензиялоо тартиби жөнүндө убактылуу жобо
- КРдин орто кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик стандарты (МББС) 15.05.2019-ж. Буйрук № 557\1

- Ош мамлекеттик университетинин УСТАВЫ 2018-ж.

- ОшМУнун №33-блютени №5 пр 15.03. 2017ж.

- Ош мамлекеттик университетинин стратегиялык өнүктүрүү планы 2019-ж.

- Ош мамлекеттик университетине караштуу медициналык колледждин стратегиялык планы 2019-ж.

1.3.1. НКББПны ишке ашыруудагы укуктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.

КОББ даярдоонун багыты боюнча негизги билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. НКББП Кыргыз Республикасынын даярдоо багыттары боюнча эмгек базарынын керектөөлөрүн эсепке алуу менен тийиштүү мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде иштелип чыгылат.

Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо алардын күндөгү, аралыктык жана жыйынтык мамлекеттик аттестациясын камтышы керек. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү алардын жекече жетишкендиктерин тийиштүү НКББПнын этаптуу же түпкү талаптарга ылайык келгидей аттестациялоо үчүн баалоочу каражаттардын типтүү тапшырмаларды, текшерүү жумуштарын, тесттерди ж.б. камтуучу, билимдерди, билгичтиктерди жана ээ болгон зиректердин деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү байырлары түзүлөт. Баалоочу каражаттардын байырларын ЖОЖ иштеп чыгат жана бекитет.

Бүтүрүп чыгаруучу квалификациялуу иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө карата талаптар жогорку окуу жайдын белгиленген тартиби боюнча аныкталат.

КОББ студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө катышуусунун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга милдеттүү.

КОББ НКББПны түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттүүлүктөрү менен тааныштырууга, студенттер тандап алган сабактар алар үчүн милдеттүү болуп эсептелинерин, ал эми алардын суммалык эмгек сыйымдуулугу окуу мерчеминде каралгандан кем болбошу керектигин түшүндүрүүгө милдеттүү.

1.3.2. Студенттин НКББПны ишке ашыруудагы укуктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.

- Студенттер, студенттин тандоосу боюнча окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чектеринде, НКББПда алдын ала каралган конкреттүү сабакты тандап алууга укуктуу.

- Студент өзүнүн жекече билим берүү траекториясын түзүүдө сабакты тандоо боюнча кеңеш алуу жана алардын даярдоонун (адистештирүүнүн) болочок багытына таасир этүү укугуна ээ.

- НКББПны өздөштүрүүдө натыйжалуулукка жетишүү максатында өнүктүрүү бөлүгүндө студенттер студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.

- Студенттер колледждин НКББПсында алдын ала каралган бардык тапшырмаларды аныкталып белгиленген мөөнөттөрдө аткарууга милдеттүү.

- Студенттин окуу жүгүнүн максималдуу көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкаркы (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен, жумасына 45 саат болуп белгиленет.

Жумасына аудиториялык сабактардын күндүзгү окуу таризиндеги көлөмүн КОББнын деңгээлин жана даярдоонун багытынын өзгөчөлүгүн эсепке алуу менен, ар бир окуу сабагын үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 50% чектеринде мамлекеттик билим берүү стандарты аныктайт.

1.4. Негизги кесиптик билим берүү программасынын жалпы мүнөздөмө

060109 “Медайым иши” адистигинин НКББПсынын курамы 2021-2022-окуу жылында түзүлүп, өз ишмердүүлүгүн баштаган. Өзүнүн өнүктүрүү иш планынын алкагында иш алып барат. Сестралык иши адистигине 2002-жылы биринчи жолу үч адистик боюнча 92студенттерди кабыл алган. Учурда **060109 «Медайым иши» адистиги боюнча студенттердин контингенти 2021-2024-жж.**

№	Адистиги	2021-2022	2022-2023	2023-2024
	Медайым иши	1-курс-157	1-курс-239	1-курс-218
		2-курс-159	2-курс-155	2-курс-227
		3 курс-157	3-курс-159	3-курс-144
	Жалпы саны:	473	553	589

Окутуучулардын контингенти:

Адистикке сабак берген жалпы 55 окутуучу, анын ичинде 4 илимдин кандидаты эмгектенет.

Медайым иши багытына сабак берген окутуучулардын контингенти:

НКББПга тартылган окутуучулардын саны	**Баары**	**Илимдин кандидаттары**	**Штаттагы окутуучулар**	**Айкалыштыруучу окутуучулар**
Негизги штаты	**55**	**4**	**55**	

1.4.1. НКББПнын максаты (миссиясы жана милдеттери).

Билим берүү программасынын максаттары
1. Атаандаштыкка жөндөмдүү, медициналык агартуу иштерин жүргүзүүгө, өзүнүн кесиптик компетенциясына ылайык тез медициналык жардам көрсөтүүгө, кесиптик ишмердүүлүктү жана илимди өркүндөтүү, коомдун социалдык чөйрөсүн өнүктүрүүчү адис болууга даярдоо.
2. Медайымдык процесстин негизги этаптарын талдап, документтештирип, калкка медициналык жардам көрсөтө алат.
3. Эмгек рыногунун талаптарына жана моралдык-укуктук нормаларга жооп берген, өз ишин пландай алган, мамлекеттик жана расмий тилдерде, ошондой эле чет тилде өз оюн жана пикирин айта алган адисти даярдоо.

ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ЦЕЛИ

Цель 1. Должен быть конкурентоспособный специалист, способный вести санитарно-просветительскую работу, оказывать неотложную медицинскую помощь в соответствии со своей профессиональной компетенцией развивать науку, профессиональную деятельность и социальную сферу общества.

Цель 2.Способен анализировать и документировать основные этапы сестринского процесса и оказывать медицинскую помощь населению.

Цель 3. Подготовить специалиста, умеющего планировать свою деятельность, уметь выражать свои мысли и мнения на государственном и официальном языках, а также на иностранном языке, соответствующую требованиям рынка труда и морально-правовым нормам.

НКББПнын максаттарына окутуунун натыйжаларынын дал келиши.

№	Окутуунун натыйжалары (ОН)	Максаты 1	Максаты 2	Максаты 3
ОН-1	**ОН-1.** Мамлекеттик жана расмий тилдерде өзүнүн оозеки сөзүн кура алат, чет тилдердин бирин коомдук байланыш деңгээлинде сүйлөй алат, элдин тарыхый мурасын жана маданий салттарын баалай алат.			+
ОН-2	**ОН-2.** Профессионалдык ишмердүүлүгүн аткарууда маалыматтык технологияларды, математикалык жана табият таануу билимдерин колдонууну билет			+
ОН-3	**ОН-3.** Пациенттер, кесиптештер, коомчулук менен мамиле түзүүдө этикалык, психологиялык, укуктук нормаларды сактоо менен кесиптик ишмердүүлүгүнө ээ болот.			+
ОН-4	**ОН-4.** Анатомиялык жана физиологиялык өзгөчөлүктөрүн билүү менен ар Кандай курактагы ден-соолукту сактоого жана анын үй-бүлөсүнө кам көрүү, өзүн-өзү тейлөөнү үйрөтөалат.	+		
ОН-5	**ОН-5.** Саламаттык сактоо уюмунда санитардык-гигиеналык, эпидемияга кары режимди сактоого жана ооруканынын коопсуз чөйрөсүн камсыз кылууга жөндөмдүү.		+	
ОН-6	**ОН-6.** Кесиптик ишмердүүлүгүн аткаруудапациентерге дарылоо-диагностикалык жардам көрсөтүүгө катышууга, ошондой эле медайымдык жардам уюштурууга жана документтерди толтурууга жөндөмдүү.		+	
ОН-7	**ОН-7.** Кесиптик ишмердүүлүгүн аткарууда пациентин абалын баалоого, стандарттуу эмес кырдаалдарда биринчи жардам көрсөтүүгө жөндөмдүү.	+		

ОН-8	**ОН-8.** Кесиптик ишмердүүлүгүн аткарууда пациентин реабилитациясына катышууга жана абалын жеңилдетүүгө жөндөмдүү.		+	

Билим берүү программасынын дисциплиналар, компетенциялар жана окутуунун натыйжалары менен байланышы.

№	Окутуунун натыйжалары	Окутуунун натыйжаларын калыптандырган дисциплиналардын жана илимий-изилдөө практикалардын тизмеси	Дисциплиналардын жана окутуунун натыйжаларына тиешелүү, МББС ылайык компетенциялардын тизмеси
1	**ОН-1.** Мамлекеттик жана расмий тилдерде өзүнүн оозеки сөзүн кура алат, чет тилдердин бирин коомдук байланыш деңгээлинде сүйлөй алат, элдин тарыхый мурасын жана маданий салттарын баалай алат.	Орус тили, кыргыз тили жана адабияты, чет тили, манас тануу, латын тилинин негиздери мед.терминалогиялар менен, Кыргызстандын тарыхы, Кыргызстандын географиясы,	**ОН-1=**ЖК-9+ЖК-10.
2	**ОН-2.** Профессионалдык ишмердүүлүгүн аткарууда маалыматтык технологияларды, математикалык жана табият таануу билимдерин колдонууну билет.	кесиптик математика, информатика, электрондук окутуунун негиздери, кесиптик ишмердүүлүгүн аткаруудагы информациялык камсыздоо	**ОН-2=**ЖК-3+ЖК-4+ККК3;
3	**ОН-3.** Пациенттер, кесиптештер, коомчулук менен мамиле түзүүдө этикалык, психологиялык, укуктук нормаларды сактоо менен кесиптик ишмердүүлүгүнө ээ болот.	этика жана деонтолгия, кесиптик психология, кесиптик ишмердүүлүктө укуктук камсыздоо, ИОПД,	**ОН-3=**ЖК-5+ЖК-6+ЖК-7+ККК-1;

4	**ОН-4.** Анатомиялык жана физиологиялык өзгөчөлүктөрүн билүү менен ар Кандай курактагы ден-соолукту сактоого жана анын үй-бүлөсүнө кам көрүү, өзүн-өзү тейлөөнү үйрөтөалат.	паталогиялык анатомия жана паталогиялык физиология, медициналык генетика, фармакология , дени сак адам жана анын чөйрөсү,сестралык иши акушердик жана гинекология, үй -бүлөө куру репродуктивдик ден соолука кам көрүү, сестралык иш үй-бүлөөлүк медицина, акушердик жана гинекологиялык жардам, соц патронаж, дене тарбия	***ОН*-4**=КК-1+КК10+КК-11+ККК2;
5	**ОН-5.** Саламаттык сактоо уюмунда санитардык-гигиеналык, эпидемияга кары режимди сактоого жана оорукананын коопсуз чөйрөсүн камсыз кылууга жөндөмдүү.	Жалпы гигиена, тери венерология, инфекциялык көзөмөлдөө, сестралык иши фтизиатрия, микробиологиянын, вирусологиянын жана иммунологиянын негиздери, инфекциялык оорулар ВИЧ-инфекция курсу менен	***ОН*-5** =*К*К-8+ КК-9;
6	**ОН-6.** Кесиптик ишмердүүлүгүн аткаруудапациентерге дарылоо-диагностикалык жардам көрсөтүүгө катышууга, ошондой эле медайымдык жардам уюштурууга жана документтерди толтурууга жөндөмдүү.	Медайым ишинин негиздери, сестралык иши неврология курсу менен психиатрия жана наркологияда, терапия сестралык ишиндеги биринчи жардам1, жаш балдар сестралык иш 1, терапиядагы клиникалык протоколдор,сестралык иши оториноларингология, сестралык процесс жана иш кагаздар,сестралык иши офтолмология.	**ОН-6**=ЖК-1+КК-2+КК3+КК4+КК5;
7	**ОН-7.** Кесиптик ишмердүүлүгүн аткарууда пациентин абалын баалоого, стандарттуу эмес кырдаалдарда биринчи жардам көрсөтүүгө жөндөмдүү.	медициналык баштапкы аскердик даярдык, хирургия сестралык иш 1, хирургия сестралык иш 2, БЖМК, негизги реаниматология,	**ОН-7**=КК-7+ЖК-2+ЖК-8;

8	**ОН-8.** Кесиптик ишмердүүлүгүн аткарууда пациентин реабилитациясына катышууга жана абалын жеңилдетүүгө жөндөмдүү.	негизги реабилитация, негизги поллиативдик жардам, сестралык иши гериатрии	**ОН-8=**КК-6+КК-12;

Компетенциялар матрицасы

№	Дисциплиналардын аталышы	ECTS кредиттери	МББС боюнчакомпетенциянын коду																	
			ЖК 1	ЖК 2	ЖК 3	ЖК 4	ЖК 5	ЖК 6	ЖК 7	ЖК 8	ЖК 9	ЖК 10	КК 1	КК 2	КК 3	КК 4	КК 5	КК 6	КК 7	КК 8
	1семестр																			
1.	Манас таануу	**2**										+								
2	Англист тили	**3**					+				+									
3	Адамдын анатомиясы жана физиологиясы жалпы патологиясынын негиздери	**5**																		
4	Медайыи ишинин негиздери	**6**	+										+	+	+		+			+
5	Микробиология, вирусологиянын негиздери	**2**																		+
6	КР нын географиясы	**2**			+															
7	Проф.математика	**2**			+															
8	Кыргызстан тарыхы	**2**										+								
9	Дени сак адам жана анын чөйрөсү	**2**																		
10	Электрондук окутуунун негиздери	**2**			+	+														
	2семестр		**ЖК 1**	**ЖК 2**	**ЖК 3**	**ЖК 4**	**ЖК 5**	**ЖК 6**	**ЖК 7**	**ЖК 8**	**ЖК 9**	**ЖК 10**	**КК 1**	**КК 2**	**КК 3**	**КК 4**	**КК 5**	**КК 6**	**КК 7**	**КК 8**
1	Орус тили	**3**								+	+									
2	Кыргыз тили жана адабият	**3**									+	+								
3	Латын тили	**2**			+						+									
4	Адамдын анатомиясы жана физиологиясы жалпы патологиясынын негиздери	**6**																		
5	Медайыи ишинин негиздери	**8**	+										+	+	+		+			+

6	Этика жана деонтология	**3**					+	+												
7	Информатика	**2**			+															
8	Мед.генетика	**2**																		
9	Дене тарбия	**1**																		
	3семестр		**ЖК 1**	**ЖК 2**	**ЖК 3**	**ЖК 4**	**ЖК 5**	**ЖК 6**	**ЖК 7**	**ЖК 8**	**ЖК 9**	**ЖК 10**	**КК 1**	**КК 2**	**КК 3**	**КК 4**	**КК 5**	**КК 6**	**КК 7**	**КК 8**
1	Фармакология	**5**	+	+											+				+	
2	Акушдик жана гинекологияда медайымдык иши	**5**	+											+	+	+	+			
3	Жугуштуу оорулардагы ВИЧ инфекциянын курсу жана эпидемиолгогиясы	**6**																		+
4	Репродуктивдүү ден соолукту коргоо жана үй бүлөөнү пландоо	**3**											+							
5	Кесиптик психология	**2**							+				+							
6	Кесиптик ишмердүүлүгүндө маалымат менен камсыз кылуу	**2**				+														
7	Тери оорулары медайым ишинде	**3**																		
8	Инфек.козомол	**2**																		+
	Дене тарбия	**1**																		
	4 семестр		**ЖК 1**	**ЖК 2**	**ЖК 3**	**ЖК 4**	**ЖК 5**	**ЖК 6**	**ЖК 7**	**ЖК 8**	**ЖК 9**	**ЖК 10**	**КК 1**	**КК 2**	**КК 3**	**КК 4**	**КК 5**	**КК 6**	**КК 7**	**КК 8**
1	Терапиядыгы медайымдык иши курсунун биринчи мед. жардам көрсөтүү 1	**4**	+											+					+	
2	Педиатриядагы медайым иши 1	**3**											+							
3	Хирургиягы медайым иши 1	**3**		+										+					+	

4	Үй-бүлөөлүк медицинадагы медайым иши	**5**												+			+			
5	Паллитивдик жардамдын негиздери	**3**																+		
6	Фтизиатриядагы медайым иши	**2**																		+
7	Кесиптик ишмердүүлүгүндөгү укуктук камсыздоо	**2**					+													
8	Сестралык процесс жана документация	**2**															+			
9	Жалпы гигиена	**2**																		+
10	Дене тарбия	**1**																		
	5семстр		**ЖК 1**	**ЖК 2**	**ЖК 3**	**ЖК 4**	**ЖК 5**	**ЖК 6**	**ЖК 7**	**ЖК 8**	**ЖК 9**	**ЖК 10**	**КК 1**	**КК 2**	**КК 3**	**КК 4**	**КК 5**	**КК 6**	**КК 7**	**КК 8**
1	Терапиядыгы медайымдык иши курсунун биринчи мед. жардам көрсөтүү 2	**3**	+											+					+	
2	Педиатриядагы медайым иши 2	**4**	+											+	+					
3	Неврологиядагы медайым иши психиатрия жана наркология курсу менен	**5**												+						
4	Алгачкы мед. аскерге даярдоо	**2**		+															+	
5	Социалдык патронаж	**2**	+											+						
6	Медициналык катастровадагы коопсуздук	**2**		+															+	
7	Оторингологиядагы медайым иши	**2**													+	+				
8	Реабилитациянын негиздери	**2**														+				
9	Хирургиягы медайым иши 2	**4**		+															+	
	6семестр		**ЖК 1**	**ЖК 2**	**ЖК 3**	**ЖК 4**	**ЖК 5**	**ЖК 6**	**ЖК 7**	**ЖК 8**	**ЖК 9**	**ЖК 10**	**КК 1**	**КК 2**	**КК 3**	**КК 4**	**КК 5**	**КК 6**	**КК 7**	**КК 8**
1	Терапиядыгы медайымдык иши	**3**	+											+					+	

	курсунун биринчи мед. жардам көрсөтүү гериатрияда 3																			
2	Педиатриядагы медайым иши 3	**3**	+											+	+					
3	Хирургиягы медайым иши 2	**3**												+					+	
4	Гериатриядагы медайым иши	**2**																		
5	Тиш оорулары жана ооз кондой	**2**																		
6	Офтальмологиядагы медайым иши	**2**												+	+					
7	Клин.фармакология	**2**		+															+	
8	Реанимациядагы медайым иши	**2**						+											+	
9																				

2023-2024ж.

1.4.3. Адистикти өздөштүрүүнүн мөөнөтү

- **060109 “Медайым иши”** адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн түрү - күндүзгү.

- Адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү жалпы орто билимдин базасында окутуунун күндүзгү формасында **2** жыл **10** айдан кем эмес.

1.4.4. НКББПнын эмгек көлөмү

Кесиптик орто билим берүү программалары төмөнкү окуу циклдерин окутууну камсыз кылат:

1. Жалпы гуманитардык цикл
2. Математикалык жана табигый-илимий цикл
3. Кесиптик цикл жана анын бөлүмдөрү
4. Дене тарбия
5. Практика
6. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация.

Адистерди даярдоо боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн жалпы эмгек сыйымдуулугу **180** кредитке(зачеттук бирдикке) барабар.

Бир окуу семестринин эмгек өлчөмү **30** кредитке (зачеттук бирдик) барабар (окуу процесси эки семестрге бөлүнүп уюштурулса).

Бир кредит (зачеттук бирдик) студенттин **30** сааттык окуу ишине барабар (аудиториялык иш, өз алдынча иштөө, аттестациянын баардык түрлөрү).

Приложение 2.

Примерный учебный план

среднего профессионального образования

специальность:060109 «Сестринское дело»

квалификация: Медицинская сестра / Медицинский брат

нормативный срок обучения: 2 год 10 месяцев

№ п/п	Наименование учебных дисциплин (в том числе практик)	Общая трудоемкость		Примерное распределение по семестрам					
		в кредитах	в часах	1семестр	2семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр
				Количество недель					
				15-18	15-18	15-18	15-18	15-18	9-18
1.	**Общегуманитарный цикл**	**18**	**540**						
	Базовая часть	**15**	**450**						
	Кыргызский язык и литература	3	90	х					
	Русский язык	3	90	х					
	Иностранный язык	3	90	х					
	История Кыргызстана	4	120	х					
	Манасоведение	2	60		х				
	Вариативная часть	3	90		х				
	ИТОГО:	**18**	**540**						
2.	**Математический и естественнонаучный цикл**	6	180						
	Базовая часть	4	120						
	Профессиональная математика	2	60	х					
	Информатика	2	60		х				
	Вариативная часть	2	60			х			
	ИТОГО:	**6**	**180**						
3.	**Профессиональный цикл**	**132**	**4050**						

	Базовая часть	**112**	**3360**						
	Анатомия и физиология человека с основами общей патологии 1	5	150	х					
	Анатомия и физиология человека с основами общей патологии 2	6	180		х				
	Основы латинского языка с медицинской терминологией.	4	120	х					
	Основы микробиологии,вирусологии и иммунологии.	4	120			х			
	Фармакология	6	180		х				
	Основы сестринского дела 1	6	180	х					
	Основы сестринского дела 2	8	240		х				
	Семейная медицина с охраной репродуктивного здоровья и планирование семьи.	6	180					х	
	Сестринское дело в хирургии и основы реаниматологии 1	4	120				х		
	Сестринское дело в хирургии и основы реаниматологии 2	4	120					х	
	Сестринское дело в хирургии и основы реаниматологии 3	4	120						х
	Сестринское дело в терапии с курсом первой медицинской помощи и гериатрии. 1	4	120				х		

	Сестринское дело в терапии с курсом первой медицинской помощи и гериатрии. 2	4	120					х	
	Сестринское дело в терапии с курсом первой медицинской помощи и гериатрии. 3	4	120						х
	Сестринское дело в акушерстве и гинекологии.	5	150				х		
	Медицинская генетика	4	120			х			
	Сестринское дело в дермато венерологии.	3	90			х			
	Сестринское дело в педиатрии.	10	300				х	х	х
	Сестринское дело в невропатологии с курсом психиатрии и наркологии.	5	150			х			
	Сестринское дело при инфекционных болезнях с курсомВИЧ-инфекции, эпидемиологии и фтизиатрии.	6	180			х			
	Клиническая фармакология	4	120						х
	Основы паллиативной помощи.	4	120			х			
	Здоровый человек и его окружение с социальным патронажем.	4	120					х	
	Вариативная часть	**20**	**600**				х	х	х
	ИТОГО:	**156**	**4680**						
4.	Физическая культура		2ч в нед				х	х	х
5.	Практика	18	540		х	х	х	х	х

6.	Итоговая государственная аттестация	6	180		х				х
	Количество экзаменов (макс)			8-10	8-10	8-10	8-10	8-10	8-10
	Количество курсовых работ/проектов								
	Общая трудоемкость основной образовательной программы	**180**	**5400**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**

28-401.4.5. Абитуриентке коюлган талаптар:

Абитурентте төмөндөгү документ болуусу керек.

- Аттестат же атайын окуу жайды аяктанандыгы тууралуу диплом.
- КРдин билим жана илим министри тарабынан бекитилген буйруктун негизинде ОшМУнун медициналык колледждин 060107 “Профилактикалык стоматология” адистигине кабыл алуу комиссиянын эрежесин сактоо.

2. БҮТҮРҮҮЧҮНҮН КЕСИПТИК ИШМЕРДҮҮЛҮГҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ

2.1. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүк тармагы

Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгү өзүнө-калктын ден соолугуна кам көрүүдө дартты аныктоо жана дарылоо, медициналык алдын алуу иш-чараларды камтыйт.

2.2. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүк обьектиси.

060109 “Медайым иши” адистиги боюнча кесиптик бүтүрүүчүлөрдүн ишмердүүлүгүнүн обьектилери болуп төмөнкүлөр саналат (көрсөтүлөт):

- Бейтаптар;

- Дени сак калк (ымыркайлар,балдар, өспүрүмдөр, 18 жаштан жогору куррактагы адамдар, улгайган жана кары адамдар, кош бойлуулар);

- Бала бакчалардын, билим берүү мекемелеринин, өнөр жай ишканаларынын уюшулган эмгек жамааты;
- Баштапкы эмгек жамааттары.

2.3. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүндөгүнүн түрлөрү.

- Алдын алуу;

- Дарт аныктоо;

- Кам көрүү;

- Ыкчам (неотложный) жардам көрсөтү;

- Уюштуруу (санитардык-гигиеналык маалымат берүү)

Окуу өздөштүрүлгөн сайын «Медайым » квалификациясы ыйгарылат.

2.4. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери.

060109 “Медайым иши” адистиги боюнча даярдалган бүтүрүүчү өзүнүн кесиптик ишмердигинин түрлөрүнө ылайык төмөнкүдөй адистик милдеттерди чечүүгө тийиш:

Медициналык-профилактикалык.

- дарылоо-профилактикалык мекемелериндеги иш ордунда санитардык-гигиеналык жана санитардык-эпидемиологиялык режимдерди сактоо;
- саламаттыкты сактоо системасынын нормативдик документтерине ылайык,

эмгекти коргоо жана коопсуздук техникасынын талаптарын эске алуу менен өз ишин уюштуруу;

- калктын ооруларына алгачкы, экинчи жана үчүнчү алдын алуу жүргүзүү (дени сактар, бейтаптар, алардын үй-бүлө мүчөлөрү жана топтор);
- ден-соолукту чыңдоо, жакшыртуу боюнча калкка санитардык-гигиеналык маалымат берүү;
- сергек жашоо образын жайылтуу; сергек жашоо образы тууралуу конкреттүү программаларды иштеп чыгуу жана аларды жүзөгө ашыруу;
- бейтаптардын ден-соолугун тобокелге салуучу жагдайларды жана аларды жок кылууну аныктоо.
- санитардык-гигиеналык маалымат берүү.

Сергек жашоо образы боюнча программаларды иштеп чыгуу жана аны ишке ашыруу, алардын натыйжаларын баалоо.

3. Өздөштүрүүнүн жыйынтыктарына карата талаптар

3.1. Иш берүүчүлөрдүн керектөлөрүн талдоо жүргүзүү

060109 « Медайым иши» адистиги боюнча бүтүрүүчүнүн компетенттүүлүк модели, иш берүүчүлөрдүн керектөөлөрүн эске алуу менен бирге түзүлөт.

Дарылоо - алдын алуу (профилактикалык) мекеме жетекчилеринин «Иш берүүчүүлөр» үчүн анкетанын суроолоруна жооп берүүсүнүн негизинде, иш берүүчүлөрдүн керектөөлөрүнүн түзүмү жана көлөм бааланат.

Бүтүрүүчүлөрдүн, эмгек рыногунда канчалык деңгээлде талапка ээ экендигин жана аларды тиешелүү түрдө ишке жайгаштыруунун келечеги (келечектеги адистешүүсүн эске алуу) тууралуу алдын ала божомолдоо, өздүк маалыматтарды (анкетные данные) талдоонун негизинде ишке ашырылат.

3.2. Негизги билим берүү программасын (НКББП) өздөштүрүүнүн

натыйжасында калыптануучу, бүтүрүүчүнүн компетенциясы.

НКББП ны өздөштүргөндүгү тууралуу жыйынтык, бүтүрүүчүнүн окутуунун натыйжасында ээ болгон компетенциясы аркылуу аныкталат, башкача айтканда бүтүрүүчү кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерине ылайык өзүнүн алган билимин, көндүмдөрүн колдоно билүүгө жөндөмү адис болуусу керек.

4. БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОЦЕССИНИН МАЗМУНУН ЖАНА УЮШТУРУЛУШУН РЕГЛАМЕНТТӨӨЧҮ ДОКУМЕНТТЕР

- окуу планы;

- окуу календардык графиги;

- компетенция матрицасы;

- окуу курстардагы дисциплиналар үчүн жумушчу программа, силлабустар;

- студенттерди сапаттуу даярдоо жана тарбиялоодо ар түрдүү материалдар менен камсыздоо;

өндүрүштүк практиканын программасы

НКББП адистерди даярдоодо төмөндөгү окуу циклдарды камтыйт.

СПО 1- жалпы гуманитардык цикл

СПО 2- математика жана так илимдер цикл

СПО 3- кесиптик цикл

СПО 4-практика

СПО 5- жалпы мамлекеттик аттестациялоо

СПО 6- дене тарбия

Ар бир цикл базалык жана вариативдик бөлөк болуп бөлүнгөн. Вариативдик бөлүктүгү сааттарга тандоо курстарды окутуу каралган жана иш берүүчүлөр, бүтүрүүчүлөр, студенттердин оюн эске алуу менен дисциплиналар окутууга сунушталат. Ош мамлекеттик университетинин нормативдик документтеринин негизинде окуу-усулдук кеңештин чечими менен ишке ашырылат.

4.1.Компетенттүүлүккө багытталган НКББП бүтүндүгүн камсыздоочу программалык документтер

4.1.1. Компетенцияларды калыптандыруучу матрицалары

Калыптануучу компетенция матрицасы

2022-2023-окуу жылындагы окуу планында каралган циклда окутулуучу дисциплиналар боюнча калыптануучу компетенциялар (тиркемелерде2)

4.1.2. Негизги кесиптик билим берүү программасын (НКББП) өздөштүрүдөгү, бардык (милдеттүү түрдөгү) жалпы жана кесиптик компетенттүүлүктөрдүн түзүлүшүнүн паспорту жана программалары

Негизги кесиптик билим берүү программасынын 060109 – « **Медайым иши**» адистиги боюнча өздөштүрүүдөгү студенттердин кесиптик жана жалпы кесиптик компетенцияларынын паспорту жана программалары

(иштеп чыгуу стадиясында)

4.1.3. Окуу процессинин компетенттүүлүккъ багытталган окуу планы жана календардык графиги

060109 – « Медайым иши » боюнча жумушчу окуу планы жана календардык окуу графиги колледждин педагогикалык кеңешинде бекитилген. **Протокол** № 1. 16.09.2021-2022-жж **(тиркеме 1)**

4.1.4. Негизги кесиптик билим берүү программасынын (НКББП) компетенттүүлүккө багыттап окутуудагы, студенттерди этабы менен күтүлүүчү натыйжага даярдоо үчүн сынак аралык текшерүүнүн комплекстүү программасы

Негизги кесиптик билим берүү программасына (НКББП) кирген окуу дисциплиналары боюнча, аралык сынактын комплекстүү программаларынын курамы, мазмуну жана логикалык жактан байланышы

4.1**.5.** Б**үтүрүүчүлөр үчүн жыйынтыктоочу (**мамлекеттикаттестация**) сынактын комплекстүү программасы** (иштеп чыгуу стадиясында).

4.2. Негизги кесиптик билим берүү программасынын компетенттүүлүккө багыттап окутуудагы, дисциплиналар боюнча программаларга тийиштүү болгон иш кагаздары (тиркемелерде 2)

4.2.1. Дисциплиналар боюнча жумушчу программалар, силлабустар (тиркеме 2)

4.2.2. Өндүрүштүк практиканын программасы (тиркеме 3)

ОшМУнун медициналык колледжинде, мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык 060109 «**Медайым иши**» багытында адистерди даярдоодо, өндүштүк практиканы өтүү милдеттүү болуп эсептелинет жана студенттерди кесиптик-практикага багыттаган окутуунун түрлөрүн (формасын) өзүнө камтыйт. Студенттер теориялык курстардан алган (өздөштүргөн) билимин, жөндөмдөрүн практика жүзүндө бышыктап, жалпы кесиптик компетенцияларды калыптандыра алышат.

Өндүрүштүк практика, тийиштүү кадрлар, методикалык жана техникалык мүмкүнчүлүгү жакшы жолго коюлган Кыргыз Республикасынын аймагындагы дарылоо-профилактикалык мекемелеринде өткөрүлөт. Өндүрүштүк практиканын базасы болгон саламаттык сактоо мекемелери менен ОшМУнун ортосунда келишимдер түзүлгън.

Программанын мазмуну тууралуу маалымат №3 тиркемеде көрсөтүлгөн

Практиканын жыйынтыгы боюнча сынак , жазуу түрүндөгү отчет – күндөлүктүн жана өндүрүштүк практиканы өтөгөн дарылоо –мекемесинин жетекчисинин мүнөздөмөсүнүн негизинде жүргүзүлөт. Сынактын жыйынтыгы боюнча баа коюлат.

4.2.3. ОшМУ менен саламаттыкты сактоо мекемесинин ортосундагы келишимдин үлгүсү.

5. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАЛАРЫНЫН ЖУМУШЧУ ПРОГРАММАЛАРЫНА КЫСКАЧА МҮНӨЗДӨМӨ (АННОТАЦИЯЛАР).

5.1. Жалпы гуманитардык цикл (С.1)

5.2. Математикалык, табигый-илимий цикл (С.2)

5.3. Кесиптик цикл (С.3)

5.4. Вариативдүү бөлүк – КОЖ компонентинин дисциплиналары (С.1, С.2, С.3)

5.5. Вариативдүү бөлүк – студенттин тандоосу боюнча дисциплиналар (С.1, С.2, С.3)

5.6. Дене тарбия

5.7. Өндүрүштүк практика

5. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАЛАРЫНЫН ЖУМУШЧУ ПРОГРАММАЛАРЫНА КЫСКАЧА МҮНӨЗДӨМӨ

5.1. Жалпы гуманитардык цикл (С.1)

060109 – « Медайым иши» адистигинин **англис тили** дисциплинасынын түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны Окутуу максаты	Англис тили дисциплинасынын максаты профессионалдык денгээлде медициналык терминдерди англис тилинде үйрөтүү жана оорулардын аталыштарын, биринчи жардам көрсөтүү, алдын алуу, дарылоо ыкмаларын анлис тилинде үйрөтүү. Жыйынтыгында тилди профессионалдык денгээлде интеллектуалдык жана социалдык суроолорду чечүүнү эске алуу менен келечктеги кесиптик чөйрөдө пайдалануу.
Дисциплинанын Окуу пландагы Ээлеген орду	Окуу дисциплинасы гуманитардык, социал экономикалык циклдин билим берүү системасынын базасындагы негизги бөлүгү.
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН1= ЖК3, ЖК9
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгиятик көндүмдөргө ээ болот	Билим: - Тилдик пикир алмашуу жана этикалык нормаларды билүү - Алфавит,үндүү тыбыштардын 4 типте окулушун, сөз бөлүкчөлөрү жөнүндө түшүнүн берүү. - Тамга менен тыбыштын айырмачылыктарын жана анын окуудагы өзгөчөлүктөрүн үйрөнүү. Билгичтик: - Өтүлгөн темалар боюнча англис тилинде кенири пикир алмашуу - Жазуу жана оозеки кепти өркүндөтүү - Англис тилиндеги түрдүү сөздүктөрдү колдоно билүү - Англис тилин өнүутүрүү жана калыатандыруу

	- Фонетикалык жана грамматикалык сабатсыздыгын жоюу. Көндүм: - Англис тилинднги айтылган кепти базалык билимге таянуу менен түшүнө алышат - Өз ой пикирин грамматикалык жана лексикалык жактан туура билдире алышат. - Медициналык терминдерди б.а. оорулардын аталыштарын инструменттерди англис тилинде колдоно алашат.
Дисциплинанын мазмуну	Программа атайын пикир алмашууга ылайыкташкан темалардан туруп, алардын ар бири күнүмдүк жашоодо жана келечектеги профессионалдык жумушунда колдонууга ылайыкташкан. Теманын структурасы жаны сөздөрдөн, сөз айкаштарынан, сөз жасоодон, фонетика, морфология жана грамматикадан түзүлүп, студенттердин пикир алмашуу максатында багытталган.
Окуунун түрү	Практикалык сабак, студенттекрдин өз алдынча иши, модуль тапшыруу, экзаменге даярдануу.
Аралык аттестациянын формасы	Экзамен

060109 – « Медайым иши» адистиктерине **латын тили** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны Окутуу максаты	Латын тили дисциплинасынын максаты профессионалдык денгээлде медициналык терминдерди латын тилинде үйрөтүү жана оорулардын аталыштарын, биринчи жардам көрсөтүү, алдын алуу, дарылоо ыкмаларын латын тилинде үйрөтүү. Жыйынтыгында тилди профессионалдык денгээлде интеллектуалдык жана социалдык суроолорду чечүүнү эске алуу менен келечктеги кесиптик чөйрөдө пайдалануу.
Дисциплинанын Окуу пландагы Ээлеген орду	Окуу дисциплинасы гуманитардык, социал экономикалык циклдин билим берүү системасынын базасындагы негизги бөлүгү.
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН1= ЖК5, ЖК9,
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгиятик	Билим: - Тилдик пикир алмашуу жана этикалык нормаларды билүү - Алфавит,үндүү тыбыштардын 4 типте окулушун, сөз бөлүкчөлөрү жөнүндө түшүнүн берүү.

көндүмдөргө ээ болот	- Тамга менен тыбыштын айырмачылыктарын жана анын окуудагы өзгөчөлүктөрүн үйрөнүү. Билгичтик: - Өтүлгөн темалар боюнча латын тилинде кенири пикир алмашуу - Жазуу жана оозеки кепти өркүндөтүү - Латын тилиндеги түрдүү сөздүктөрдү колдоно билүү - Латын тилин өнүүтүрүү жана калыатандыруу - Фонетикалык жана грамматикалык сабатсыздыгын жоюу. Көндүм: - Латын тилиндеги айтылган кепти базалык билимге таянуу менен түшүнө алышат - Өз ой пикирин грамматикалык жана лексикалык жактан туура билдире алышат. - Медициналык терминдерди б.а. оорулардын аталыштарын инструменттерди латын тилинде колдоно алашат.
Дисциплинанын мазмуну	Программа атайын пикир алмашууга ылайыкташкан темалардан туруп, алардын ар бири күнүмдүк жашоодо жана келечектеги профессионалдык жумушунда колдонууга ылайыкташкан. Теманын структурасы жаны сөздөрдөн, сөз айкаштарынан, сөз жасоодон, фонетика, морфология жана грамматикадан түзүлүп, студенттердин пикир алмашуу максатында багытталган.
Окуунун түрү	Практикалык сабак, студенттекрдин өз алдынча иши , модуль тапшыруу, экзаменге даярдануу.
Аралык аттестациянын формасы	Экзамен

060109 – « Медайым иши» адистиктерине **манас таануу** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 2 кредит
Максаты	Орто окуу жайларда кыргыз элинин өткөн тарыхы, үрп-адаты, каада-салты, маданияты, этнографиясы, басып өткөн доорлорунун “Манас”эпосунун пайда болушуна тийгизген таасири, кыргыз элинин көркөм ойлоосунун бийиктиги, дүйнө элдеринин эпикалык чыгармаларынын ичинен алган орду, кыргыз урпактары үчүн түбөлүктүүлүгү дисциплинанын актуалдуулугун түзөт.

Окутуу милдети	Эпостун сюжетиндеги идеялардын баалуулугунун бүгүнкү келечек муундун ички психологиясына сиңирүү, алардын жүрүш-турушунда эпостон алган таасирлерди этнопедагогикалык жактан тереңдетүүнү күчөтүү. Бул гениялдуу эпопеянын жаралуу доорунан тартып, анын ички табиятын ырааттуу түрдө окутуу жана дүйнө элдерине кеңири таратуу: ✓ Кыргыз дөөлөттүү, улуу сөз өнөрүнүн касиетин, улуттук көөнөрбөс идеяларынын кудуреттерин ушул чыгарма аркылуу жайылтуу; ✓ Айтуучулук өнөрдү аркалаган манасчынын сыйкыр аяндуу керемет касиетинин улуу мүмкүнчүлүгүн даңазалоо; ✓ Дүйнө элдеринин ушул үлгүдөгү улуу сөз өнөрү менен манасчылык өнөрдүн айырмачылыгын, ошол эле учурда үндөштүгүн да көргөзүү; ✓ Эпопеянын классикалык-үлгүлүү жалпы мазмунун, кыргыз улутунун тарыхын,этногенезисин,этнографиялык,этнопсихологиялык,философиялык, антропологиялык, географиялык, эстетикалык ой туюмдарын, көркөм тилинин байлыгын талдап берүү. ✓ “Манас” эпопеядагы улуттук идеянын негизинде келечек муунду ыймандуулукка, мекенчилдикке, чагылдырган көркөм дүйнөсү, дүйнө элдеринин эпикалык чыгармалары менен тарыхый-генетикалык, тарыхый-типологиялык байланыштары жана поэтикасы тууралуу маалыматка ээ болушат адилеттүүлүккө тарбиялоо.
Окуу программасынын мазмуну	Медицина тармагында кыргыз тилин жана адабиятын окуп-үйрөнүү аракеттери, күнүмдүк, календарлык иштери ал тилде эркин, сабаттуу сүйлөп, пациент менен пикирлешүүгө көнүктүрүүгө, түрдүү тематикадагы, таанып билүү багытындагы материалдар медицина кызматкерлеринин кыргыз тилин жана адабиятын ар тараптан өздөштүрүүлөрүн, ага кызыгууларын арттырып, кыргыз элинин рухий жана маданий байлыгын дагы баалай билүүсүнө көнүктүрүү.
Окутуунун жыйынтыгында студенттин билүүсү зарыл	**Билим:**улуу эпостун идеялык-тематикалык мазмуну тууралуу түшүнүктөрдү, эпостун пайда болушуна таасир эткен тарыхый доорлорду, кыргыздардын келип чыгышы жөнүндө маалыматтарды берүү **Билгичтик:**➢ Манасчылардын варианттарын айрып, тааный билүүнү; ➢ Манасчылардын варианттарындагы идеяларды аңдап билгенге жетишүүнү; ➢ Эпостун кыргызстандык жана чет элдик окумуштуулар тарабынан изилдениши тууралуу маалыматты; ➢ Эпостун дүйнөлүк адабияттан алган ордун белгилөөнү; ➢ Манас таанууга тиешелүү илимий жана окуу китептеринде чагылдырылган маалыматтарды табат жана анализдей алат; **Көндүмдөр:**➢ Студенттерди эпос тууралуу алган бардык түшүнүктөрүн окутуунун жаңы технологиялык каражаттарынын жардамы менен аткарганга жетишүүнү; ➢ “Манас” эпопеядагы улуттук идеянын негизинде келечек муунду ыймандуулукка тарбиялоо

Калыптандыруучу компетенциялар	ОН-1= ЖК10;
Окутуунун түрү	Күндүзгү- лекция, практика
Жыйынтыгы	Модуль,экзамен

060109 – « Медайым иши» адистиктерине **Кыргызстан тарыхы** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 2 кредит
Максаты	Кыргызстан тарыхы предметин окутуунун максаты адам коомунун өткөндөгүсү жана азыркы учуру, коомдук турмуштун ар кыл формаларынын мейкиндик-убакыт өлчөмдөрүндө өнүгүшүнүн мыйзамченемдүүлүктөрүн окуп-үйрөтүү
Окутуу милдети	- Кыргызстан тарыхы жана боюнча теориялык жана практикалык билим, көндүм жана билгичтиктерди калыптандыруу; - Саламаттыкты сактоо тармагынын тарыхый өнүгүшү, эмгектенген чыгаан тарыхый инсандар, жүргүзүлгөн реформалардын маанисин түшүндүрүү; - - социалдык багытка негизделген өнүккөн коомго Кыргызстандын ийгиликке жетүүдөгү анын тарыхый тенденцияларын жана стратегиялык багыттарын аныктоо.
Окуу программасынын мазмуну	Тарыхилими. Кыргызстан байыркымезгилде. Байыркы кыргыздар. Түрк доору. Энесайдагы кыргыздардын мамлекеттүүлүгү. Улуу Кыргыз державасы. Караханий кагандыгы. Кидандар жана наймандар. Кыргыздар жана Кыргызстан монгол дооруцнда. Кыргыз элинин калыптанышы. Кыргыздардын XV кылымдын башында жана XIXк.аягындагы мамилелери. Кыргызстан Кокон хандыгынын үстөмдүгү астында. Кыргызстан Россия империясынын курамында. XIXк. ортосундагы жана XXк. Башындагы кыргыздардын маданияты. Совет бийлигинин орношу.социалдык-экономикалык жана маданий өзгөрүүлөр. Кыргыз улуттук мамлекеттүүлүгүнүн түзүлүшү өнүгүү этаптары. Кыргызстан Улуу Ата Мекенлик согуш жана эл чарбасын калыбына келтирүү жылдарында. Кыргызстан «Өнүккөн социализм» доорунда. Кыргызстан «кайра куруу» доорунда. Эгемендүү Кыргызстан.
Окутуунун жыйынтыгында студенттин билүүсү зарыл	**Билет**: Ата Мекен жана дүйнөлүк тарыхтын бир бүтүндүгүн мүнөздөөчү негизги фактыларды, процесстерди жана кубулуштарды, дүйнөлүк жана Ата Мекендик тарыхты мезгилдештирүүнү **Жасай алат:** Окуп-үйрөнүүчү тарыхый процесстерди жана кубулуштарды талдай алат, кубулуштарды талдай алат, кубулуштардын

	өз ара себеп-натыйжа байланыштарын мейкиндик-убакыт ченемдеринде аныктай алат **Ээ болот:** Тарыхый процесстин негизги түшүнүктөрүнө жана мыйзамченемдүүлүктөрүнө же коллегалары менен мамиле түзүүгө; кесиптик ишмердүүлүгүндөгү маселелерди анализдөөгө жана синтездөөгө **жөндөмдүү.**
Калыптандыруу чу компетенциялар	ОН-1= ЖК10;
Окутуунун түрү	Күндүзгү- лекция, практика
Жыйынтыгы	экзамен

060109 – « Медайым иши» адистиктерине **Кыргыз тили** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окутуунун максаты	Кыргыз тили дисциплинасынын максаты практикалык аспектиде үйрөнүү менен болочоктогу адис сабаттуу жаза билген, сүйлөй алган, өз кесибинин компетенттүү инсаны катары калыптанат.
Дисциплинаны окуу пландагы ээлеген орду	Окуу дисцилинасы гуманитардык,социалдык-экономикалык циклдин билим берүү системасынын базасындагы негизги бөлүгү.
Калыптандыруу чукомпетенция-лар	ОН1= ЖК-9+ЖК-10;
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болот.	**Билим:**ой жүгүртүү маданиятына ээ, жалпылоого, анализдөөгө, маалыматты кабылдоого, максаттарды коюуга жана ага жетишүүнүн жолдорун тандап алууга. Иш кагаздардын үлгүлөрүн жазууну, кептин түрлөрүн. **Билгичтик:** оозеки жана жазуу кебин логикалык жактан ишенимдүү, аргументтүү жана так, даана түзүүгө. **Көндүм**:кесиптик милдеттерди аткаруу үчүн өздөрүнүн алган билимдерин колдонууга даяр.
Дисциплинанын мазмуну	Кыргыз тилин талаптагыдай өздөштүрүп, ушул тилде жазууга, къркъм окуй билүүгө жана пикирлешүүгө, сүйлөшүүгө үйрөнөт.
Окутуунун түрү	Практикалык сабак, студенттердин ъз алдынча иши, модуль тапшыруу, экзаменге даярдануу.

Аралык аттестациянын формасы	Модуль, экзамен

060109 – « Медайым иши» адистигине медицинадагы Кыргызстандын географиясы предметинен аннотация

Жалпы окуу жүктөмү	**Предметти окутуу 2 кредит 10 саат теория, 20 саат практика**
Дисциплинанын окутуунун максаты	Кыргызстандын физикалык, экономикалык географиясын окутууну үйрөтөт. География байыркы илим болгондуктан тигил же бул аймактын өлкөнүн географиясынын калыптанышын, кен байлыктарын, рельефин, климатын, ички сууларын, органикалык дүйнөсүн, калкын, өнөр жайын, айыл чарбасын, траспортун, калкынын тарыхый доорлордо жашаган жерлерин, миграциясын, демографиялык проблемаларын, тарыхый жана саясий багытын изилдейт. “Кыргызстандын географиясы” Кыргыздардын аймактык тарыхый географиясы, географиялык-геоморфологиялык түзүлүшү, геоэкологиялык абалы, саясий экономикалык багытта келечектеги өнүгүүсү окутулуп, жеринин бүтүндүүлүгүн сактап калуу идеясы берилип студенттердин патриоттук сезими ойготулат.
Окутуунун милдети	“Кыргызстандын географиясы” 2 этапта окутулат: 1-этапта: Кыргызстандын физикалык географиясы 2-этапта: Кыргызстандын экономикалык географиясы IX. Дисциплинаны өздөштүрүүнүн деңгээлине болгон талаптар «Кыргызстандын географиясы » предметин окуп-үйрөнүүдө студентте төмөнкү компетенциялар калыптанат: Дисциплинанын аталышы « Кыргызстандын географиясы» НКББПдагы орду ВК МЕН Пререквизиттер География, биология, тарых, жер таануу, геоэкология. Кыргызстандын физикалык географиясы, Кыргызстандын экономикалык географиясы. Постреквизиттер Кыргыздардын тарыхый географиясы, ТТК. Дисциплинанын максаты Кыргызстандын физикалык географиялык абалын, тоолорун, рельефин, геологиялык түзүлүшүн, кен-байлыктарын, топурактарын, климатын, ички сууларын, мөңгүлөрүн билүү менен геоэкологиялык абалына баа берүү. Студенттердин элге, жерге болгон патриоттук сезимин ойготуу жана бирдиктүү улуттук идеалогияны түзүү.
Дисциплинанын окутуунун мазмуну	Кыргызстандын географиясы өлкөнүн тарыхый доорлордон берки кыргыздардын жашаган аймактарын талдап, картага түшүрүп, азыркы чек арада жашап калгандыгынын себебин, кыргыздардын Евро – Азия өлкөсүндө азыркы таркалышын географиялык жактан терең окуп үйрөнүү менен ага аяр

	мамиле кылууга үйрөнүп, патриоттук сезимин ойготуу, чек ара көйгөйүн талдай билүү болуп саналат. Кыргызстандын географиясы өлкөнүн тарыхый доорлордон берки кыргыздардын жашаган аймактарын талдап, картага түшүрүп, азыркы чек арада жашап калгандыгынын себебин, кыргыздардын Евро – Азия өлкөсүндө азыркы таркалышын географиялык жактан терең окуп үйрөнүү менен ага аяр мамиле кылууга үйрөнүп, патриоттук сезимин ойготуу, чек ара көйгөйүн талдай билүү болуп саналат
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болот	Билет: коомдук илимдер системасында география илиминин ордун, тарыхый өнүгүүнүн закон ченемдүүлүктөрүн билет; Жасай алат: Студент алган билимин тынымсыз өнүктүрүүгө жана пайдалана алууга жөндөмдүү. Көндүмүнө ээ болот: Студенталган билимин турмуш менен байланыштыруу жолдору, ыкмалары, каражаттары жөнүндөгү билимдерге
Калыптандыруучу компотенциялар	ОН 1=ЖК3
Окутуунун түрү	Күндүзгү – теориялык, практикалык.
Жыйынтык	Модуль, экзамен

5.2. Математикалык, табигый-илимий цикл (С.2)

060109 – « Медайым иши» адистиктерине **информатика** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплина-нын аталышы	**Информатика**(12 саат лекция, 18 саат лаборатория, 30 саат СӨАИ) – 2 кредит		
Окуу сабактын максаты	Дисциплинанын максаты дүйнөнүн илимий көрүнүшү эмне экендигин, жандуу жаратылыштагы, коомдогу техникадагы, информациялык процесстерди үйрөтүүгө бирдиктүү илимий мамиленин информатика тарабынан кандайча өнүктүрүлүп жаткандыгын үйрөтүү.		
Күтүлүүчү натыйжалар	**НББПнын-ОН-н коду жана анын формулировкасы**	**НББП нынкомпетенцияны н коду жана анынформулировка сы**	**Дисциплинанын Он-н коду жана анын формулировкасы**
	ОН-2. – Профессионалдык ишмердүүлүгүн аткарууда маалыматтык технологияларды, математикалык жана табият таануу	**ЖК-3.** Кесиптик милдеттерди натыйжалуу аткарууда, кесиптик жана инсандык өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөө, чечмелөө жана колдонуу.	**1. Билет жана түшүнөт.** Студенттер ПКнын негизги жана кошумча түзүлүштөрүн,информацияны ченөө бирдиктерин, Windows операциялык системасын, Медицинадагы информатиканын ролун, Microsoft Office программалары менен иштөөнү билишет. Microsoft Word тексттик редакторунда тексттерди жазууну, MS Exsel электрондук

	билимдерин колдонууну билет.		таблицасында формулалар менен иштөөнү, маалымат базасы файлдарын түзүүнү жана компьютердик вирустардан маалыматтарды коргоону үйрөнүшөт. **2. Жасай алат.** Windows операциялык системасы. Иш столу. Маселелер панели. Менюлар жана терезелер менен иштөө. Файл жана папкалар менен иштөө. Microsoft Office программалары менен иштей алышат. Компьютер менен иштөөдө, кесиптик документтерди жасай алат. **3. Ээ болот.** Windowsтун стандарттык программалары, Microsoft Word тексттик редактору, MS Exsel электрондук таблицасы, MS Power Point программасы, слайддарды түзүү жана презентацияны демонстрациялоо жана жоопкерчиликтүү заманбап технологияларды колдонууга ээ болот.
НББПнын түзүмүндөгү дисциплинан ын орду	Информатика дисциплинасы дисциплиналардын ичинде математикалык жана табигый илимдерге кирет. Дисциплинанын негизги жоболору мындан ары ОСД, терапия, хирургия ж.б. дисциплиналарды өздөштүрүүдө пайдаланылат.		
Дисциплинан ын кыскача мазмуну	Медицина тармагында информатиканы окуп үйрөнүү, болочок адистин так жана логикалык ойлоосуна, абстрактуу ой-жүгүртүүсүнүн өнүгүшүнө, теориялык материалды кесиптик ишмердүүлүгүндө пайдалана билүүгө көмөк көрсөтөт. Коомдун ар бир маданияттуу мүчөсү белгилүү бир деңгээлде информатика боюнча даярдыкка ээ болууга тийиш. Изилдөө методдор медицина тармагында кеңири колдонууга ээ болуп жатат. Ошондуктан информатика боюнчабилимберүүүчурдагы медицина кызматкерлериндаярдоосистемасынданегизгиролдуойнойт.		

060109 – « Медайым иши» адистиктерине **кесиптик математика** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 2 кредит 10саат лекция 20саат практика

Дисциплинанын максаттары жана милдети	- Кесиптик математика предметин окутууда окутуунун жаңы технологияларын кеңири пайдаланууну, предмет ичиндеги жана предмет аралык байланыштарды камсыз кылуу; - Студеттерге алдын ала коюлган күндөлүк окуу жана практикалык жумуштарды ийгиликтүү аткаруу, илимдерди терең билүү жана андан ары билимин өстүрүү үчүн математика илиминин негизин берүү жана жеткирүү; - Студенттерди логикалык туура пикир жүргүзүүгө, мейкиндик элестөөлөрүн калыптандырууга, чыгармачылык менен өз алдынча ой жүгүртүүгө, турмуштун күндөлүк маселелерин чечүүгө үйрөтүү; -Маалыматты кабыл алып, корутундулап анализдөөгө жондомдүү, максат коюп жана ага жетүүнүн жолдорун тандоо; -Кесиптик маселелерди чечүүдө илимий математикалык, табигый, гуманитардык негизги абалды пайдалана билүүсүн калыптандыруу; - Математиканы окутуу менен студенттерге чыныгы дүйнөнүн мейкиндик формаларын жана сандык катыштары, алардын касиеттери, байланыштары тууралуу маалыматтарды берүү. Физика, химия ж.б. илимдерди окуп үйрөнүү үчүн зарыл болгон математиканын бөлүктөрүн үйрөтүү болуп саналат.
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болот	**Билим:** Туундуну эсетөө эрежелерин, Аныкталган жана аныкталбаган интегралдарды эсептөөнү үйрөнүшөт. **Билгичтик:** Функциялардын туундуларын табууга көнүшөт. Анык интегралдын негизги касиеттерин формировкалоону жана далилдөөнү келтирүүнү, анык интегралды эсептөөнү колдоно алышат. **Көндүм:** Функциянын туундуларын формулаларды пайдаланып эсетешет. Аныкталган интегалды геометрияда жана физикада колдоно алышат.
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН1=ЖК-3;
Окутуунун түрү	Күндүзгү-лекциялык, практикалык.
Жыйынтык	Модуль, экзамен

060109 – « Медайым иши» адистиктерине **Электрондук окутуунун негиздери**дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 2 кредит 10 саат теория, 20 саат практика
Дисциплинанын окутуунун максаты	Орто окуу жайларда биомедициналык жабдуулардын бөлүктөрүн, компоненттерин жана түйүндөрүн эсептөөнү жана иштеп чыгууну жүзөгө ашыруучу компьютердик автоматташтырылган тутумдарды изилдөө, ошондой эле долбоорлоо жана инженердик маселелерди чечүүдө жеке компьютерлерди колдонуу көндүмдөрүнө ээ болуу
Окутуунун милдети	Сүрөттөрдү жана чиймелерди компьютерде аткаруу жана редакциялоо ыкмаларын өздөштүрүү; долбоордук жана технологиялык документтерди даярдоо; маалыматты ар кандай булактардан жана маалыматтар базаларынан издөө, сактоо, иштеп чыгуу жана анализдөө ыкмаларын өздөштүрүү, аны маалыматтык, компьютердик жана тармактык технологияларды колдонуу менен талап кылынган форматта берүү.
Дисциплинанын окутуунун мазмуну	Медицина тармагында электр чынжырларын долбоорлоо; чиймелерди аткаруу жана редакциялоо; долбоордук жана технологиялык документтерди даярдоо боюнча автоматташтырылган тутум; медициналык жабдуулардын электр диаграммаларын компьютерде аткаруу жана эсептөө.
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болот	**Билим:** маалыматтык технологиялар тууралуу түшүнүктөрдү, компьютерди медицинада пайдалануу жөнүндө маалыматтарды берүү **Билгичтик:** ➢ сүрөттөрдү, чиймелерди аткаруу жана редакциялоо, долбоордук-технологиялык документтерди даярдоо үчүн заманбап каражаттарды колдонууга даярдыгы; ➢ ар кандай булактардан жана маалымат базаларынан алынган маалыматтарды издөө, сактоо, иштеп чыгуу жана талдоо жөндөмүн талап кылынган форматта маалыматтык, компьютердик жана тармактык технологияларды колдонуу менен көрсөтүү; ➢ компьютерде иштөө жөндөмүн колдонуу, маалыматтык технологиянын методдорун өздөштүрүү, маалыматтык коопсуздуктун негизги талаптарын сактоо; ➢ бөлүктөрдү эсептөө жана долбоорлоо, биотехникалык тутумдардын компоненттерин жана түйүндөрүн, биомедициналык жана экологиялык коргоо технологияларын автоматташтырылган долбоорлоо каражаттарын колдонуу менен техникалык тапшырмага ылайык аткаруу даярдыгы. **Көндүмдөр:**

	Студенттерди маалыматтык технологиялар тууралуу алган бардык түшүнүктөрүн окутуунун жаңы технологиялык каражаттарынын жардамы менен аткарганга жетишүүнү.
Калыптандыруучу компотенциялар	ОН-1=ЖК3,ЖК4
Окутуунун түрү	Күндүзгү – теориялык, практикалык.
Жыйынтык	Модуль, экзамен

060109 – « Медайым иши» адистиктерине**медициналык генетика** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жуктөмү	**2 кредит.10 сааттеория,20 саат практика**
Дисциплинанын окутуунун максаты	Адамдардын патологиясындагы (ооруларындагы) тукум куучулуктун ролун,тукум куучу ооруларды жана аларды муундан муунга отуусунун,диагноз коюнун усулдарын дарылоого,жана алдын алууга багытталган иш аракеттерди дарыгерлер менен биргеликте алып барууга багыттоо
Окутуунун милдети	-тукум куучулуктун закон ченемдуулукторунун теориялык суроолор менен тааныштыруу -алган билимдеринин негизинде медициналык генетикалык маселелерди,иштоого,генетикалык тобокелдин алдые ала билууго багыт беруу -медициналык генетиканын жана медициналык консультациянынжаны усулдары менен тааныштыруу -медициналык генетика боюнча web – ресурстар менен иштоого багыт беруу
Дисциплинанын окутуунун мазмуну	Медициналык генетиканынонугуу тарыхы, тукум куучулуктун цитологиялык негиздери,тукум куучулуктун биохимиялык негиздери,белгилердин закон ченемдуу берилиши,озгоргучтуктун жана анын формалары,тукум куучулук жана патология,тукум куучулук оруулардын алдын алуу ошондой эле укуктук –этикалык маселелер тузот
Окутуунун натыйжасында томонку билим ,билгичтик, кънд\мдъргъ ээ болот	**Билим** -медициналык генетиканын милдеттерин жана көйгөйлөрүн -белгилердин тукумга берилишинин закон ченемдүүлүктөрүн -хромасомалык теорияны -генетиканын медицинадагы маанисин -адамдагы доминанттуу жана рецесивдуу белгилер -тукум куучу оруулардын алдын алууда, диагноз коюудагы,дарылоодогу ролу - тукум куучу оруулардын алдын алууда, диагноз коюудагы,дарылоодогу жалпы элдик программалар. **Билгичтик**

	-белгилердин тукумга берилуусун прогноздоочу маселелерди иштоо -микроскоп менен иштөө,убактылуу препараттарды даярдоо -решать задачи моделирующие наследование групп крови -медициналык аппаратуралар,каражаттар менен иштоодо коопсуздук эрежелерин сактоо -алган билимдерин клиникалык жанаалдын алуу,дарылоо иш практика багытында колдоно билуу. **Көндүмдөр** -медициналык маалыматты анализдоодо билимдерин системалуу колдонуу - далилдоочу медицинанын принциптерин аткарууда теориялык жана практикалык алган билимдерин пайдалана билуу -оорусу аныкталган пациенттин үй-бүлөөсүнө медико-генетикалык консультация уюштуруу -санитардык гигиеналык агартуу иштерин жургузууну оорулууга жана үй-бүлөө мүчөлүрүнө түшүндүрүү -медициналык генетиканын бардык болумдору боюнча кырдаалдан маселелерди иштөө
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН5= КК10+КК11;
Окутуунун түрү	Кундузгу-теория, практика
Жыйынтык	Модуль, экзамен

060109 – « Медайым иши»адистиктерине "Жугуштуу оорулар ВИЧ-инфекция курсу менен" дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окутуунун максаты	**Курстунмаксаты:** Оорулуунунден-соолугунунабалынабаабереалган, агакечиктирилгисврачкачейинкижардамкорсотоалган, жанаоорулуунукароонунжолдорунбилген, медициналыкманипуляциялардынжасоотехникасынбилгенквалификациялууадистердидаярдоо.
Дисциплинанынокуу пландагы орду	Дисциплинанын окуу пландагы ээлген орду маанилуу. Себеби Жугуштуу оорулар дисциплинасы Сестралык иши негиздери, акушердик иши, уй-булолук медицина, социалдык патронаж дисциплиналары менен тыгыз байланышта. Жугуштуу оорулар дисциплинасы 4 семестр окутулуп 3 кредитти тузот. Жугуштуу оорулар предмети теориялык жана практикалык сабак турундо отулот.
Калыптандандыруучукомпетенциялар	ОН7=КК8, ОН9= КК9;
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү	Студенттин билими:

билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болушат	- Жугуштуу оору, жугуштуу оорунун жугуу процессин, эпидемиялык процессин, инфекциянын категориясынын манызын тушуно билет. - Жугуштуу оруу менен ооруган бейтапка медициналык жардам уюштуруу жолдорун билет. - Ооруну козгоочусун, эпидемиялогиялык озгочолугун, белгилерин синдромдорун, дартты аныктоону, кабылдоосун, дарылоо ыкмасын жана алдын алуу жолдорун билет. - Чон адамдардагы жана жаш балдардагы ВИЧ-инфекциянын-эпидемиялогиялык жагдайларын, ооруну козгоочунун негизги касиетин, жугуу жолдорун, ооруй турган коркунучу бар топко кирген балдар (чон адамдар) жонундо, оорунун белгилери дартты аныктоо, дарыло ыкмаларын, алдын алуу жолдорун билет. Билгичтик: - Дартты аныктп жана пациентке андан ары жургузулуучу иш чараларды тастыктай алат - Лабораторлук изилдоого биологиялык материалды топто иш чарасын жургузо алат. - Озунун профессионалдык компетенттуулугуно жараша дарылоо ыкмасын коргозуп жана жургузо алат. - Оорулуга жана мед.персоналга ооруну жуугузбоону камсыздай алат. - Диспансердик кароодо бактерия алып журуучулорду жана оорунун кайталануучу турлорундо калыбына келтируучу иш чараларды жургузо алат. Көндүм: - Оорулуну сурамжылай алат. - Эпидемиялык анамнезди топтой алат. - Оорулуну инструменттик изилдоого даярдай алат. - Жугуштуу ооруларды жугузбоону камсыздай алат. - ВИЧ-инфекциясынын алдын алуу боюнча маек жургузо алат.
Дисциплинанын мазмуну	Жугуштуу оорулардын дисциплинасы 2 болумдон турат: 1. Жугуштуу оорулар дисциплинасынын жалпы жагы, жугуштуу оорулар жонундо уйротот. Ооруларга оорунун курч мезгилинде, врачка чейинки жана санитардык алдын алуу жардамдарын корсото алышат. 2. Атайын болумундо оорунун келип чыгуу себептерин, жугуу жолдорун, негизги сипмтомдорун жана синдромдорун, дарылоо ыкмалдарын, алдын алуу жолдорун окуп уйротот.
Окуунун түрү	- Теориялык - Практикалык - СОИ

	Окутуунун методдору: лекция, презентация, жамаат менен иштоо, практикалык сабак, тесттик суроолор, кырдаалдык маселелер, видеофильм.
Аралык аттестациянын формасы	Экзамен.

060109 – « Медайым иши» адистиктерине**"Дерматовенерология**" дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 3 кридит 90 саат
Максаты	Курстун максаты: оорулуунун ден-соолугунун абалына баа бере алган, ага кечиктирилгис врачка чейинки жардам корсото алган, жана оорулууну кароонун жолдорун билген, медициналык манипуляциялардын жасоо техникасын билген квалификациялуу медайымдарды даярдоо.
Окутуунун орду	Дисциплинанын окуу пландагы ээлген орду маанилуу. Себеби дерматовенерология дисциплинасы медайымдын иши негиздери, акушердик иши, үй-бүлөлүк медицина, социалдык потранаж дисциплиналары менен тыгыз байланышта. Дерматовенерология дисциплинасы 3 семестр окутулуп, 3 кредитти тузот. дерматовенерология предмети теориялык жана практикалык сабак түрүнө өтүлөт.
Окуу программасынын мазмуну	Дерматология дисциплинасы 2 болумдон турат: 1) Теринин анатомиялык түзүлүшү, аткарган кызматтары, морфологиялык элементтери, тери оорулары алардын этиологиялары, клиникалык белгилери, диагноз коюу ыкмалары жана дарылоо, кароонун ыкмаларынын үйрөтөт. Венеролгиялык оорулар алардын
Окутуунун жыйынтыгында студенттин билүүсү зарыл	Студенттин билими: - теринин анатомо – физиологиялык озгочолукторун билет, - тери ооруларынын этиологияларын, клиникалык белгилерин, диагноз коюу ыкмаларын жана дарылоо ыкмаларынын негизги принциптерин билет, - тери ооруларын алдын алуу жана түшүндүрүү уюштуруужолдорун билет, - венерологиялык оорулардын этиологияларын, негизги клиникалык белгилерин, диагноз коюу жана дарылоо ыкмалары жонундо билет, - венерологиялык оорулардын алдын алуу иш чараларын билет, Билгичтик: - тери ооруларынын белгилерин, себебин билет,

	-режим жана диета боюнча кенеш бере алат, - Оорулууга медициналык жардам корсотуудо уюштуруу системасын билет, - Жугуштуу тери жана венерологиялык оорулардын этиология жана эпидемиологиясы жонундо билет, Кондумдор: - оорулуунун абалына жараша терисине, былжыр челдерине баа бере алат, - оорулуунун терисине дермаграфизмди аныктай алат, - оорулуунун терисиндеги морфологиялык элементтерди аныктай алат, - оорулуунун дары каражаттарын сүртүүнү жана таңууларды жасоону билет. - оорулууну кароо ыкмаларын билет (жуунтуу, эрте мененки аарчып тазалоо), - териде нжана жыныс органдарынан мазок алуужолдорун билет - - суйлошуу жана мамиле тузу жолдорун билет, - жугуштуу оорулардын очогунда жургузулуучу иш чараларды билет, - Оорунун кайталануусунун алдын алууда, кабылдоодо, оорулууга жана анын уй-булоосуно кенеш бере алат, - оорулуунун, анын уй_ булоосун жана персоналдык жугуштуу оорулардын жугушунан коргоо жолдорун билет, - оорулууга алгачкы медициналык жардам корсото алат,
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН7= КК9;
Окутуунун түрү	Күндүзгү- лекция, практика
Жыйынтыгы	экзамен

060109 – « Медайым иши» адистиктерине**«Медайым ишинин негиздери»** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу өтөмүү	Предметти окутуу 14 кредит 70саат теория, 140 саат практика
Дисциплинаны окутуунун максаты:	Медициналык практикада азыркы замандын талабына ылайык жогорку квалификациялуу адистерди даярдоо базалык кесиптик билим, билгич, көндүмдөрүн бейтапка биринчи жардам көрсөтүү, бейтапты кароо, манипуляцияларды аткаруу
Окутуу милдети	Асептика, антисептика, дезинфекция жана стерилдөө боюнча билимдерге ээ болуу милдеттүү кесиптик болуп саналат. Мында фельдшер манипуляциялык ыкмаларга канчалык ээ болгондугуна эле эмес, акушерканын бейтап, анын айланасындагылар менен пикир алышуу чеберчилигине, өзүн медициналык кызматкердин этика жана

	деонтология эрежелерине ылайык алып жүрүүсүнө карата дагы басым жасоо сунуш кылынат.
Дисциплинанын мазмуну	Инфекциялык коопсуздук, көзөмөлдөө. Бейтапты ооруканага кабыл алуу, бейтаптын өздүк гигиенасын кароо, функционалдык абалына баа берүү, дары дармектерди алуу, сактоо, колдонуу.
Окутуунун жыйынтыгында студент билүүсү зарыл.	**Билими:** Калкка медициналык кызмат көрсөтүүдө, дартты аныктап, дарылап, жана алдын алуу кызматтарын уюштурууну, кырдаалга жараша жыйынтык чыгарып, тез медициналык жардам көрсөтүүнү; **Билгичтик:**- сестралык процесстин баардык этабын аткарат;- оорулууга жардам көрөөтүүдө инфекциялык коопсуздукту сактай алат; - жугуштуу оорулардын очогунда эпидемияга каршы жана алдын алуу иштерин жүргүзө алат,- медициналык иш-кагаздарын толтурууну билет, - медайымдык манипуляциялардын эрежелерин аткара алат; - бейтапка кечиктирилгис абалдарында дарыгерге чейинки жардам көрсөтө алат, **Көндүмдөр:**- сестралык процесстин баардык этабын;- дезинфекция суюткуктарын жасайт;- инъекциянын бардык түрүн аткарат;- лабораториялык изилдөөгө даярдайт, анализдерди алат; - инструменталдык изилдөөгө даярдайт; -манипуляцияларды жасай алат (медициналык кызмат көрсөтө алат).
Калыптандыруучу компетенлар	ОН4=КК1; ОН5=КК-8; ОН6= ЖК1+КК2+КК3+КК5;
Окуунун түүрү	Күндүзгү - теориялык, практикалык
Жыйынтык	Модуль, экзамен.

060109 – « Медайым иши» адистиктерине **“Дени сак жашоо жана анын чөйрөсү”**дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмүү	Предметти окутуу 2кредит 60 саат

Дисциплинаны окутуунун максаты:	Медициналык практикада азыркы замандын талабына ылайык жогорку квалификациялуу фельдшерлерди даярдоо базалык кесиптик билим, билгич, көндүмдөрүн. Ден-соолук адамдын өмүр жашоосу (төрөлүү,чоңоюу,жетилүү,картайуу,көз жумуу).Адам жана анын чөйрөсүүн адамдарга тийгизген терс таасирин билген квалификациялуу фельдшерлерди даярдоо.
Окутуу милдети	Фельдшер ден-соолук, түрлөүү көрсөткөчө, физиологиялык төрөт, тазалык, тамактануу, айлана-чөйрө, кыймыл аракет, терс адаттар, ЦСМ,ГСВ, патронаж боюнча билимдерге ээ болуу милдеттүү кесиптик болуп саналат.
Дисциплинанын мазмуну	Ден-соолук жөнөндө түшүнүк,адамдардын жаш өзгөчөлүүктөрү, үй-бүлөө, адам жана анын чөйрөсү, физикалык активдүүлүк, туура тамактануу, терс адаттар, ЦСМ,ГСВ,дени сак баланын кабинети,диспансеризация.
Окутуунун жыйынтыгында студент билүүсү зарыл.	**Билим:** Ден-соолук жөнүндө түшүнүк,төрөлүү көрсөткүчтърүү, адмдардын жаш өзгөчълүүктөрү, энелердин ден-соолугу, күн тартип, гигиена,тамктануу, экологиянын организмге тийгизген терс таасирин,терс адаттарды; **Билгичтик:**-адамдардын физикалык жна социалдык- психикалык абалын баалай алат;-бейтаптын үй-бүлөсүнө ден-соолукту чыңдоону, сактоо жөнүндө маалымат бере алат;-калкка чылым чегүүнүн, спир ичимдиктин, наркомания жън\ндъ маалмат бере алат;- медициналык иш-кагаздарын толтурууну билет, **Көндүмдөр:**- адамдын чөйрөсүндөгү физикалык жана аң– сезиминин өсүүсүн баалайт;-бейтаптын үй-бүлөөсүнө ден-соолукту чыңдоону, сактоо жөнүндө маалымат берет; -калкка чылым чегүүнүн, спир ичимдиктин, наркомания жөнүндөө маалмат берет;-физикалык активдүүлүктүү баалайт;
Калыптандыруу чу компетенлар	ОН5= КК10+КК11;
Окуунун түрү	Күндүзгү - теориялык, практикалык
Жыйынтык	**Модуль, экзамен.**

5.4. Вариативдүү бөлүк – КОЖ компонентинин дисциплиналары (С.1, С.2, С.3).

060109 – « Медайым иши» адистиктерине **кишинин анатомиясы физиологиясы жана патологиянын негиздери** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окутуунун максаты	Анатомия физиология жана патологиянын негиздери менен дицсциплинасынын максаты , «Сестралык иши» адистигинин студенттерине адамдын организминдеги органдардын, системалардын түзүлүшүн,жайгашкан оордун , аткарган кызматын үйрөтүү жана ооруларды алдын алуу , алган билимдерин кесиптик ишмердуулугундо колдонууга уйротуу. Организмдин айлана чөйрө менен болгон байланышын окутуу.
Калыптануучу компетенциялар	ОН5=КК-10+КК-11,+ККК-2;
Дисциплинаны өтүлгөндөн кийин студент билиш керек жана ээ болуш керек.	**Билиш керек:** - Органдардын жана системалардын жайгашкан ордун , бири- бири менен болгон байланыштарын . - Органдардын , системалардын кызматын . - Сезүү органдарын , айлана чөйрө менен болгон байланыштарын . - оорунун алдын алууну . **Жасай алат:** - Муляждардан жана плакаттардан органдарды көрсөтө алат. - Пульсту санай алат . - Кан айлануунун чоң жана кичине тегерегини чийе алат. **Көндүмгө ээ болот:** - Латынча терминдерди билет. - Оорулууга биринчи жардам көрсөтө алат. - Ооруларды алдын алуучу иш-чараларды түзүү
Дисциплинанын мазмуну	Ткандар жөнүндө окуу. Сөөк системасы.Булчуң системасы. Тамак сиңирүү системасы. Дем алуу системасы. Сийдик бөлүп чыгаруу системасы. Эндокриндик система. Кан тамыр система. Нерв система, Сезүү органдары. Жалпы патологиянын негиздери.
Окуунун жыйынтыгы	Модуль, экзамен

060109 – «Медайым иши» адистиктерине **"Этика жана деонтология"** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 3 кредит 90 саат
Максаты	Этика предметин окутуунун максаты студентте кесиптик ишмердүүлүгүндө кесиптик жүрүм-турум стандарттарын үйрөнүүгө, этика жана деонтологиялык принциптерди, эрежелерди теориялык жана практикалык жактан терең өздөштүрүү менен колдоно билүү көндүмдөрүн калыптандырууга, учурга карата бекем позициясын, жоопкерчилигин жана жеке пикирин калыптандыруу.

Окутуу милдети	- Кесиптик этика жана деонтология боюнча теориялык жана практикалык билим, көндүм жана билгичтиктерди калыптандыруу; - Кесиптик ишмердүүлүгүндө стандарттарды кармануну жана колдонууну үйрөтүү; - Медициналык ишмердүүлүктүн жана илимдин заманбап жетишкендиктерине карата позициясына ээ болууга, моралдык-этикалык аспекттерине баа берүүгө тарбиялоо.
Окуу программасынын мазмуну	Этикалык категориялар жана баалуулуктар. Коммуникация. Медициналык ишмердүүлүктөгү карым-катнаштын өзгөчөлүктөрү. Мамиле түзүүдөгү этикалык принциптер. Деонтологиялык эрежелер, пациенттин укуктары. Кесиптик сыр. Этикалык кодекс. Биоэтика.
Окутуунун жыйынтыгында студенттин билүүсү зарыл	-Этика, кесиптик этика жана деонтология түшүнүктөрүн; этикалык категорияларды жана кесиптик баалуулуктарды; этикалык окуулардын тарыхын; медициналык этика деонтологиялык эрежелерди; коммуникация, медициналык кесиптик карым-катнаштын өзгөчөлүктөрүн; кесиптик сыр маселесин; медкызматкердин кесиптик ишмердүүлүгүнө багыт берүүчү этикалык принциптерди; этикалык кодекстерди **билет**; - Этикалык жана деонтологиялык принциптерди жетекчиликке алуу менен пациент, анын жакындары жана башка медкызматкерлер же коллегалары менен мамиле түзүүгө; кесиптик ишмердүүлүгүндөгү маселелерди анализдөөгө жана синтездөөгө **жөндөмдүү;** -Этикалык аспектилерди сактоо менен медкызматкердин иш-аракети үчүн зарыл болгон коммуникациялык көндүмдөргө ээ болот; - Пациенттин укуктарын сактоо менен медициналык жардам көрсөтүү **көндүмдөрүнө ээ болот;**
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН1=ЖК-2+ЖК5;
Окутуунун түрү	Күндүзгү- лекция, практика
Жыйынтыгы	экзамен

060109 – « Медайым иши» адистиктерине**«Фармакология»** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окутуунун максаты	Курстун максаты- бейтаптын ден-соолугу боюнча багыт бере алган, биринчи медициналык жардам көрсөтө алган квалификациялуу адистерди даярдоо. Азыркы дары-дармек түрлөрү жөнүндө билимди өздөштүрүү, аларды керектуу

	терапиялык натыйжаны алуу учун туура пайдалануу, ошондой эле өз алдынча рецепт жазуу көндүмдөрүнө ээ болуу.
Дисциплинанын окуу пландагы ээлеген орду	Себеби, бул дисциплина жалпы билим беруу түзүмүндө сестралык иш негиздери,акушердик жана гинекология, адамдын анатомиясы жана физиологиясы дисциплиналары менен кошо медицина жөнүндө негизги түшүнүк берет.
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН1=ЖК1+ЖК7; ОН9= КК7;
Окутуунун натыйжасында студент томонку билим, билгичтик, кондумдорго ээ болот.	**Студенттин билими:** Дары-дармектердин негизги топторун жана алардын фармакологиялык таасирин билет. Дары формаларын, дарыны беруу жолдорун жана дарынын таасир этуу турлорун билет. Дары-дармектер менен курч ууланууда колдонулуучу дары-дармектердин негизги топторун билет. Оз кесибинин милдеттерин билет жана тушунот. **Билгичтик:** Рецепт жаза алат Пациенттин абалына жараша дарыны тандай алат. **Көндүмдөр:** Дарынын фармакологиялык тобун аныктай алат. Дары-дармектердин дозасын аныктап, рецепт жаза алат. Ооруга жараша дарыны тандай алат. Дары-дармектер менен ууланууда алгачкы медициналык жардам көрсөтө алат. Кесиптик жана жеке онугуу милдеттерин оз алдынча аныктай алат.
Дисциплинанын мазмуну	Фармакология дисциплинасы 3 болумдон турат: 1) Жалпы рецептура- дары дармектерге рецепт жазуу эрежелерин уйротуучу фармакологиянын бир болугу. 2) Жалпы фармакология (фармакодинамика, фармакокинетика,дарынын беруу жана чыгуу жолдору, доза.) 3) Жеке фармакология (антисептиктер, антибиотиктер, нерв системасына таасир этуучу каражаттар, дем алуу органдарына таасир этуучу каражаттар, журок-кан тамыр системасына таасир этуучу каражаттар.)
Окуунун туру	-Теориялык -Практикалык -СӨАИ
Аралык аттестациянын формасы	Экзамен

5.3. Кесиптик цикл (С.3)

« Медайым иши» адистиктерине **хирургия** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окуп үйрөнүүнүн максаты.	Программа мамлекеттик билим берүүсүнүн стандарттык деңгээлдеги талабын иш жүзүнө ашыруу үчүн студенттерди «Хирургия » дисциплинасы 060109«Медайым иши» адистиги боюнча ишмердүүлүктө дарылоо жана алгачкы жардам көрсөтүүдө тажрыйбанын негизинде медайымдык диагноз коюсу жана дарыгерге чейинки жардам көрсөтө ала турган кадр даярдоо.
Окуу планындагы дисциплинанын орду.	« Медайым иши» Дисциплинасы клиникалык дисциплиналардын арасында чоң мааниге жана орунга ээ. Ошону менен бирге жалпы билим берүү структурасы окутуп үйрөтүүнүн негизинде клиникага чейинки көндүмдөрүнө ээ болууга мүмкүнчүлүк берет. Клиникага чейинки предметтер « Хирургия», « дарылоо ишинин негиздери », « Анатомия жана адамдын физиологиясы », «Терапия» «Педиатрия» ж. б. клиникалык дисциплиналардын арасында чоң мааниге жана орунга ээ. Клиникага чейинки предметтер медицина жөнүндө негизги түшүнүк берет.
Калыптанган компетенциялар.	ОН1= ЖК2, ОН5= КК3+ПК7,
Дисциплинаны өздөштүрүүнүн жыйынтыгында алынган билим, билгичтик, көндүм.	**Билим: -**Дарыгерге чейин алгачкы жардам көрсөтүү. - Топографиялык анатомия жөнүндө билүү - Медициналык - биологиялык жана социалдык - психологиялык факторлор. - Дарыгерге чейинки алгачкы жардам көрсөтүүнүн ар кандай түрлөрүндө иш алып баруу. - Биринчи жардам көрсөтүү жана бейтапканага туура жеткирүүнү уюштуруу - Хирургиялык оорулардын дарттардын себептери, клиникалык көрүнүшү, аныктоо ыкмалары, татаалдануулары, дарылоо принциби жана алдын алуу, болтурбоо. - **Билгичтик:** - Дарттарды аныктоо жана жардам көрсөтүүнү билүү - Хирургиялык бейтаптарга жандандыруу жардам көрсөтүү жана диспансердик көзөмөл жүргүзүүнү уюштуруу. оказывать неотложную помощь при хирургических болезнях и травмах; - **Көндүм:** - Хирургиялык бейтаптарга алган жараатына жана оорунун белгилерине карай дартты аныктоо, аны дарылоо жана жугушсуздандыруу эрежелерин билет. - Алган жарааттарына кан агуунун түрлөрүндө убактылуу токтотуу,шак шак ,кыймылсыз абал(иммобилизация) гипс кою ыкмаларын колдоонуу эрежелерин билет. - Кайра жандандыруу (жасалма дем алдыруу, жүрөкө кыйыр

	массаж жасоо) ыкмаларын билишет. - Хирургиялык бейтаптарга кам көрүүнү бейтапканага эреже менен туура жеткирүүнү билет.
Дисциплинанын мазмуну.	-Хирургия илими жөнүндө түшүнүк, ФАП иштерин шаар жана айыл жеринде уюштуруу - Дарттарды аныктоо - Бейтапканада жана ФАП да стерилизация жолуу менен жугуштуу ооруларды тарашына жол бербөө максатында алдын ала иш чараланрын уюштуруу. -Заманбап асептикалык жана антисептикалык каражаттарды колдонуу. - Хирургиялык бейтаптарга медициналык жардам көрсөтүү.
Окутуунун түрү	Күндүзгү- лекция, практика
Жыйынтыгы	Модуль, экзамен

«Медайым иши» адистиктерине **реабилитация**дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окуп үйрөнүүнүн максаты.	Курстун максаты: Бейтаптын ден-соолугунун абалына баа бере алган, ага кечиктирилгис дарыгерге чейинки биринчи жардамды корсото алган, физиотерапиялык процедураларды жасоо техникасын билген, квалификациалдуу фельдшерлерди даярдоо.
Окуу планындагы дисциплинанын орду.	Дисциплинанын окуу пландагы ээлген орду маанилуу. Себеби реабилитация негиздери дисциплинасы медайым ишинин негиздери, акушердик иши, уй- б\лъл\к медицина дисциплиналары менен тыгыз байланышта. Реабилитация негиздери дисциплинасы 5 семестр окутулуп, 2 кредитти тузот. Реабилитация негиздери предмети теориялык жана практикалык сабак турундо отулот. Реабилитация негиздери сабагы отулуп бүткүн соң экзамен тапшырылат.
Калыптанган компетенциялар.	ОН10= КК-4; ОН5= КК-12;
Дисциплинаны өздөштүрүүнүн жыйынтыгында алынган билим, билгичтик, көндүм.	**Студенттин билими:** - медициналык реабилитация жана физиотерапия жонундо тушунуп билет, - физикалык факторлордун организмге тийгизген физиологиялык таасирин билет, - физиотерапиялык процедуралдын организмге тийгизген он жана терс тийгизген тасирлерин билет, **Билгичтик:** - калыбына келтируучу иш-чараларын билет - оорулууга медициналык жардам көрсөтүүдө уюштуруу системасын билет, - физиотерапиялык процедураларды аткаруу мезгилинде, техникалык коопсуздукту сактоо эрежелерин колдоноо билет,

	- физиотерапиялык процедураларды аткарып жаткан мезгилде бейтаптын абалына жана аппаратуранын иштөөсүн көзөмөлдөөнү билет, - медициналык иш кагаздарын толтурууну билет. **Көндүмдөр:** - дарыгерлердин көрсөтмөсү менен бейтаптарды физиотерапиялык процедуралардын негизги түрлөрүн аткарат, - физиотерапиялык процедуралардын негизги түрлөрүн, дарылоо гимнастикасы боюнча окууту, укалоо ыкмаларын жүргүзө алат - дарыларды кабыл алуу, сактоо жана колдонуу эрежелерин билет
Дисциплинанын мазмуну.	Реабилитация негиздери дисциплинасы 1 бөлүмдөн турат
Окутуунун түрү	Күндүзгү- лекция, практика
Жыйынтыгы	Модуль, экзамен

« Медайым иши» адистиктерине **акушердик жана гинекологиялык** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окуп үйрөнүүнүн максаты.	Программа Мамлекеттик билим берүүсүнүн стандарттык деңгээлдеги талабын иш жүзүнө ашыруу үчүн студенттерди «Акушерство жана гинекология» дисциплинасы 060109 « Медайым иши» адистиги акушердик жана гинекологиялык ишмердүүлүктө гинекологиялык дарылоо жана акушердик жардам көрсөтүүдө акушердик тажрыйбанын негизинде фельдшердин диагноз коюсу жана дарыгерге чейинки жардам көрсөтө ала турган кадр даярдоо.
Окуу планындагы дисциплинанын орду.	«Медайым иши» Дисциплинасы клиникалык дисциплиналардын арасында чоң мааниге жана орунга ээ. Ошону менен бирге жалпы билим берүү структурасы окутуп үйрөтүүнүн негизинде клиникага чейинки көндүмдөрүнө ээ болууга мүмкүнчүлүк берет. Клиникага чейинки предметтер «Акушерство жана гинекология », «Медайым ишинин негиздери », «Фармакология », «Анатомия жана адамдын физиологиясы », ж. б. клиникалык дисциплиналардын арасында чоё мааниге жана орунга ээ. Клиникага чейинки предметтер медицина жөнүндө негизги түшүнүк берет.
Калыптанган компетенциялар.	ОН5= КК1, КК8+ КК9;
Дисциплинаны өздөштүрүүнүн жыйынтыгында алынган билим,	**Билим: -** Төрөткө жардам берүүнү уюштуруу системасы. - Медициналык-биологиялык жанасоциалдык-психологиялык факторлор. - Талгактардын ар кандай түрлөрүндө кош бойлуулукту алып баруу.

билгичтик, көндүм.	- Жугуштуу дарттарда, гинекологиялык дарттарда, экстрагениталдык дарттарда кош бойлуулукту алып баруу тактикасы. Гинекологиялык кызмат көрсөтүүнү уюштуруу системасы. - Гинекологиялык дарттардын себептери, клиникалык көрүнүшү, аныктоо ыкмалары, татаалдануулары, дарылоо принциби жана алдын алуу, болтурбоо. - **Билгичтик:** - Кош бойлуулуктун мөөнөтүн аныктоо, диагноз коюу. - Кош бойлуу аялдарга диспансердик көзөмөл жүргүзүүнү уюштуруу. - Кош бойлуулуктун татаалдануларын тактоо. - Физиологиялык төрөттөрдү кабыл алуу. - Жаңы төрөлгөн ымыркайды тазартуу. - Акушердик жана гинекологиялык жардамга муктаж абалдарда дарыгерге чейинки күтүүсүз жардам көрсөтүү. - Гинекологиялык дарты бар бейтапты дарылоо - алдын алуу мекемесине жеткирүү үчүн транспортировкалоону уюштуруу. - **Көндүм:** Аялдардын сырткы жыныс органдарын карап көрүүнү, жыныс кынына көзгөнү салып көрүүнү, жыныс кыны аркылуу изилдөө жүргүзүүнү, колдонулган шаймандарды (инструменттерди) тазартууну, жугушсуздандырууну, жамбаш чарасынын сырткы өлчөмдөрүн ченүүнү, диагоналдык коньюгатаны аныктоону, чыныгы коньюгатаны фантомдон аныктоону, кош бойлуулуктун белгилерин аныктоону, сырткы акушердик изилдъэ эрежелерин колдонууну, күмөндүн жайгашуу абалын аныктоону, жүрөгүнүн согуусун угууну, жатындын бийиктигин ченөө менен биргеликте кош бойлуулуктун мөөнөтүн аныктоону, күмөндүн келе жаткан дене бөлүгүн аныктоону
Дисциплинанын мазмуну.	Акушерство илими жөнүндө түшүнүк, АГК иштерин шаар жана айыл жеринде уюштуруу, аялдардын жамбаш чарасы, түзүлүшү, өлчөмдөрү. Күмөн төрөт учурунда негизги көңүл бурдуруучу катары. Акушердик изилдөө ыкмалары. Кош бойлуулуктун жана төрөттүн мөөнөтүн аныктоо, Физиологиялык төрөттөр. Төрөттөн кийинки кадимки мезгил. Кош бойлуулардын жана төрөгөн аялдардын талгактары. Бойдон түшүү. Аначылык кан кетүү. Гинекологиялык дарты бар бейтаптарды изилдөөнүн нгегизги ыкмалары. Гинекологиялык дарты бар бейтаптарды кошумча изилдөө ыкмалары. Аялдардын жыныс органдарынын бертинүүлөрү. Гинекологиялык жардамга муктаж аялдарга күтүүсүз жардам көрсөтүү.
Окуунун түрү	Күндүзгү- лекция, практика

Аралык аттестациянын формасы	экзамен

« Медайым иши» адистигинин **тиш жана ооз көңдөй оорулары** дисциплинасынын түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны Окутуу максаты	Профециональдык жана ишмердүүлүк чөйрөсүндө тиш жана ооз көңдөй ооруларын дарылоо методторун калктын муктаждыгын жоюуга колдоно билишкен адис болушат.
Дисциплинанын Окуу пландагы Ээлеген орду	Окуу дисциплинасы кесиптик орто билим берүүгө багытталган. Дисциплинаны окуш үчүн анатомия, хирургия, стоматология, терапиялык стоматология, тиш ооруларын алдын алуу, фармакология ортондология сабактарын билиш керек.
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН-5=КК11+ЖК-5;
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгиятик көндүмдөргө ээ болот	**Билим:** Бет жаак бөлүгүн жана былжыр чел кабыкчасынын анатомиясын билишет. **Билгичтик:** Стоматологиялык иштердин уюштуруу иштерин аткара алат **Көндүм:** Стоматологиялык иштердин уюштурурат.
Дисциплинанын мазмуну	Бет жаакбөлүгүн жана былжыр чел кабыкчасынын анатомиясын билишет. Стоматологиялык иштердин уюштуруу иштерин аткара алат жана стоматологиялык иштердин уюштурурат. Асептика жана антисептика билишет. Тиш алуудаколдонулган ооруну сездирбөөчү даарыларды колдогонду жана дарыгерге чейинки алгачкы жардамды көрсөткөндө билишет.
Окуунун түрү	Күндүзгү - теория, практика.
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, экзамен

« Медайым иши» адистиктерине **офтальмология** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окутуунун максаты:	**Максаты:** Офтальмология сабагынан студенттерге теориялык окутуу жана практикалык уйронуу менен орто билимдүү мед персоналды, офтальмологиялык инструменттерди, аппараттарды,

	жабдыктарды туура апайдалануу жана техникалык коопсуздукт усактоо, врач жазган рецепти туура аткаруу, врачка чейинки биринчи жардам корсотуу, көздөн жарат алган бейтапка кам көрүү, аны көзөмөлгө алууга катышууну уйротуу.
Дисциплинанын окуу пландагы ээлген орду.	Орто билимдүү мед персоналдарды жогорку денгээлде адистике даярдоо, реаблитациялык багытта ден-соолукту чындоодо, алдын алууда, жогорку ролдо ойноо, үй-бүлө курууну пландоо, социалдык жана санитардык жактан ооруну алдын алууну, дени сак жашоону жаңыча иштеп чыгуу жана аны калыптандыруу. Окуу планында дисциплинанын ээлеген орду маанилуу.Себеби, офтальмология лор, неврология, хирургия, терапия менен тыгыз байланышта. Офтальмология дисциплинасы 6 семестр окутулат жана 2 кредиттен турат. Офтальмология сабагы теория жана практика түрүндө болот. Дисциплины окуп бүткөн соң сынак алынат.
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН5= КК15+КК1.
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болот.	**Студенттин билими:** • Көздүн анатомиялык түзүлүшүн; • Көздүн көрүү кызматын; • Клиникалык рефракциялардын түрлөрүн; • Аккомодациянын карышуусу жана шал болуусун; • Көз ооруларын; • Глаукоманын клиникад кездешуусун; • Көз мүчөсүнүнн жабыркоосун билишет. **Билгичтик:** • Көздүн курчтугун аныктоо, коруу аянтын аныктоо,тусту ажыратууну текшерүү, козду биргеликте көрүүсүн аныктоо; • Көз айнектандоо, көз айнеке рецепт жазуу; • Алысты жана жакынды так коруу точкасын аныктоо; • Көз капкакчасынан тарып кароо; • Көз конъюктивасынан мазок алуу; • Көзгө тушкон чоочун затты алуу; • Көзгө тамчы тамызуу жана мазь коюу; • Алдынкы камеранын терендигин жана коз басымын аныктоо; • Бир көз же эки къзгъ сетка койуу; • Биринчи жардам көрсөтүү жана бейтапканага туура жеткирүүнү уюштуруу. **Көндүмдөр:** -көз курчтугун ШБ таблица аркылуу аныктай алат, -көз айнек тандап,рецепт жазып бере алат, -көз коньюнктивасына жана тунук айнек сымал челге тушкон чоочун затты ала алат, -көзгө май эритмеин кою эрежесин билеишет, -көздүн алдынкы камерасын аныктап, къз басымын өлчөй алат, -көз жаратын тануу же болбосо козго сетка коюуну билет. -бейтапканада көз оорулуларга кам көрүүнү билет,

	- биринчи жардам көрсөтүп, бейтапканага эреже менен туура жеткирүүнү билет.
Окуунун түрү:	• Теориялык • Практикалык • СӨАИ
Жыйынтыгы	Модуль, экзамен

« **Медайымиши**» адистиктерине **дерматовенерология** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 2 кридит 36 саат
Максаты	**Курстун максаты:** оорулуунун ден-соолугунун абалына баа бере алган, ага кечиктирилгис врачка чейинки жардам корсото алган, жана оорулууну кароонун жолдорун билген, медициналык манипуляциялардын жасоо техникасын билген квалификациялуу фельдшерлерди даярдоо.
Окутуунун орду	**Дисциплинанын окуу** пландагы ээлген орду маанилүү. Себеби дерматовенерология дисциплинасы медайымдын иши негиздери, акушердик иши, үй-бүлөлүк медицина, социалдык потранаж дисциплиналары менен тыгыз байланышта. Дерматовенерология дисциплинасы 4 семестр окутулуп, 2 кредитти түзөт. дерматовенерология предмети теориялык жана практикалык сабак түрүнө өтүлөт.
Окуу программасынын мазмуну	**Дерматология дисциплинасы** 2 бөлүмдөн турат: Теринин анатомиялык түзүлүшү, аткарган кызматтары, морфологиялык элементтери, тери оорулары алардын этиологиялары, клиникалык белгилери, диагноз коюу ыкмалары жана дарылоо, кароонун ыкмаларынын үйрөтөт. Венеролгиялык оорулар алардын
Окутуунун жыйынтыгында студенттин билүүсү зарыл	**Студенттин билими:** - теринин анатомо – физиологиялык озгочолукторун билет, - тери ооруларынын этиологияларын, клиникалык белгилерин, диагноз коюу ыкмаларын жана дарылоо ыкмаларынын негизги принциптерин билет, - тери ооруларын алдын алуу жана түшүндүрүү уюштурууждолдорун билет, - венерологиялык оорулардын этиологияларын, негизги клиникалык белгилерин, диагноз коюу жана дарылоо ыкмалары жонундо билет, - венерологиялык оорулардын алдын алуу иш чараларын билет,

	Билгичтик: - тери ооруларынын белгилерин, себебин билет, -режим жана диета боюнча кенеш бере алат, - Оорулууга медициналык жардам корсотуудо уюштуруу системасын билет, - Жугуштуу тери жана венерологиялык оорулардын этиология жана эпидемиологиясы жонундо билет, **Көндүмдөр:** - оорулуунун абалына жараша терисине, былжыр челдерине баа бере алат, - оорулуунун терисине дермаграфизмди аныктай алат, - оорулуунун терисиндеги морфологиялык элементтерди аныктай алат, - оорулуунун дары каражаттарын сүртүүнү жана таңууларды жасоону билет. - оорулууну кароо ыкмаларын билет (жуунтуу, эрте мененки аарчып тазалоо), - териде нжана жыныс органдарынан мазок алуужолдорун билет - суйлөшүү жана мамиле тузу жолдорун билет, - жугуштуу оорулардын очогунда жургузулуучу иш чараларды билет, - Оорунун кайталануусунун алдын алууда, кабылдоодо, оорулууга жана анын үй-бүлөөсүнө кенеш бере алат, - оорулуунун, анын үй- бүлөөсүн жана персоналдык жугуштуу оорулардын жугушунан коргоо жолдорун билет, - оорулууга алгачкы медициналык жардам көрсөтө алат,
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН1= ЖК1. ОН5= КК6.
Окутуунун түрү	Күндүзгү- лекция, практика
Жыйынтыгы	экзамен

« Медайым иши» адистиктерине **нерв жана психикалык оорулары нарокология курсу менен** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окутуунун максаты	**Курстун максаты**: калктын ден-соолугунун абалына баа бере алган, ага кечиктирилгис дарыгерге чейинки жардам көрсөтө алган, дени-сак жана бейтапты кароонун жолдорун билген, нейропсихакалык дарылоого жана наркологиялык жардам 060109 «Медайым иши» адистигине жасоо техникасын билген квалификациялуу фельдшерлерди даярдоо. «Нерв жана психикалык оорулары наркология курсу менен» студенттерге клиникалык ой жүгүртүү жана дарт аныктоону, ыкчам абалдарды неврологиялык оорулардын туура тактиканы колдонууну үйрүтүү.

	Программа практикалык жана теориялык даярдоо квалификациясы жогору адистер боюнча суроолор « Медайым иши нерв оорулар курсунда» теориялык жана практикалык түрүндө неврология бөлүмүндө студенттерге сабак өтүү . Дисциплинаны мамлекеттик аттестация менен бүтүрүү.
Дисциплинанын окуу пландагы ээлеген орду	Дисциплинанын окуу пландагы ээлеген орду маанилуу «Нерв жана психикалык оорулары наркология курсу менен» медицина дисциплинасы акушердик иши, сестралык иши негиздери, педиатрия, терапия, хирургия байланышта.
Калыптануучу компетенциялар	**ОН9**=КК8, КК 7. **ОН10**=КК13
Дисциплинаны өздөштүргөндөн кийин ээ болгон билим, билгичтик, көндүм.	**Билүүсү керек:** - Неврологиялык жардамды уюштуруунун системасын; - Нерв жана психикалык ооруларын этилогиясынын, классификациясын, ооурунун белгилерин; - **Жасай билүүсү керек:** - диагноз коюу жана бейтапты кароо тактикасын аныктоону; - кесиптик компетентүүлүктүн алкагында дарылоо жүргүзүү жана көрсөтмө берүүнү; - медициналык иш кагаздарын тариздөөнү; **Аткара билүүсү керек:** - дарт аныктоо, дарылоо, алдын алуу принциптерин жана дарыгерге чейинки биринчи жардамды кърсөзө алат; - бейтапты дарылоо алдын алуу мекемелерине жеткирүүнү уюштуруу жана аткарууну; - дарыгердин кърсөтмөсү менен медайымдын манипуляциясын жүргүзүүнү; - тез жардам көрсөтүүнү; - дарт аныктоо жана бейтапты кароо тактикасын; - бейтапка жана анын үй-бүлөөсүнө ооруну алдын алуу, анын күчөп кетүү маселелери тууралуу кеңеш берүүнү.
Дисциплинанын мазмуну	«Нерв жана психикалык оорулары наркология курсу менен» дисциплинасы 3 бөлүмдүн турат:
Окуунун түрү	Теориялык сабактар, практикалык сабактар, СӨИ. Окутуунун методдору: лекция, презентация, жамаат менен иштөө, практикалык сабак, тесттик суроолор, кырдаалдык маселелер, реферат, докдад даярдоо,видео материалдар, слайддар колдонулат.
Аттестациянын формасы	Модуль, экзамен

« Медайым иши» адистиктерине **репродуктивдүү ден-соолукту сактоо жана үй-бүлөөнү пландаштыруу** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Сабакты окутуунун максаты	Репродуктивдүү ден-соолукту сактоо жана үй-бүлөөнү пландаштыруу сабагы өтүлүүдөгү максаты бул фельдшерлердин негизги прогрессивдүү билимин жогорулатуу болот. Окутуу курсунда фельдшерлерди жаёы билимге ээ кылуу менен, кийинки соң ишинде пациенттерге заманбап күтүүсүз кош бойлуулукту алдын алууда, боюнда болтурбоочу ыкмаларды колдонууну жана туура пайдаланууну үйрөтөт
Окуу пландагы сабактын орду	Клиникалык багытындагы сабактардын ичинде репродуктивдүү ден соолукту сактоо жана үй-бүлөөнү пландаштыруу сабагы дарылоо иши адистиги үчүн маанилүү орунду ээлейт. Ушул эле учурда акушердик жана гинекология, фармакология, анатомия жана адамдын физиологиясы жана башка клиникага чейинки сабактар студенттерге жалпы медициналык билим берүүдө жакшы өбөлгө түзөт.
Калыптануучу компетенциялар	ОН5= КК1, КК9, КК8;
Сабак алуудагы билимдүүлүк, билгичтик жана көндүм	Студент билиш керек: • Репродуктивдүү ден-соолук боюнча түшүнүк • Кеп-кеңеш берүүнүн ыкмалары жана принциптери • Пациентти туура тандо жана баалоо • Боюнда болтурбоочу ыкмаларынын түрлөрү жана каражаттары • Боюнда болтурбоочу каражаттардын организмге кылган таасири • Боюнда болтурбоочу каражаттардын пайдалуу жана кемчилик жактары • Боюнда болтурбоочу каражаттардын терс жана оң таасирлери Студент кыла алышы керек: • Уй-бүлөөнү пландаштыруу боюнча кеп кеңеш берүү • Пациентти баалоо • Боюнда болтурбоочу каражаттарды сунуштоодо пациентке туура кеп кеңеш берүү жана баалоо • Ар түрдү жаштагы жана абалдагы пациенттерге кеп кеңеш берүү • Муляжда жатын көңдөйүнө спиралды жайгаштыруу • Жыныстык жактан жугуучу инфекцияны аныктоо • Инструменттерди стерилдөө Студент көндөмдөрдү билиш керек: Репродуктивдүү жаштагы аялдарга кеп кеңеш берүү, боюнда болтурбоочу каражаттарды туура тандоо жана колдонуу, жатын көңдөйүнө жайгаштыруучу спиралды жана инструменттерди жатынга жайгаштырууга жана чыгарууга даярдоо, ооз аркылуу кошулмалуу боюнда болтурбоочу каражаттарды, таза прогестиндик боюнда болтурбоочу каражаттарды пайдалануунун эрежелерин айта билүү.
Сабактын мазмуну	Репродуктивдүү ден-соолук боюнча түшүнүк. Пациенттердин укугу. Кеп кеңеш берүү, терс жактары, таза прогестиндик боюнда болтурбоочу ыкмаларды колдонуудагы терс көрүнүштөр. Жатын көңдөйүнө жайгаштыруучу спиралдын негизги ыкмалары жана таасири. Жатын көңдөйүнө жайгаштыруучу спиралды жатынга

	жайгаштыруу жана чыгаруу ыкмасы. Эмизген аялдарга боюнда болтурбоочу ыкмаларды тандоо. Тез ыкчам боюнда болтурбоочу ыкма. 35 жаштан жогору аялдардын жана улан кыздардын боюнда болтурбоочу ыкмалары. үзгүлтүктүү жыныстык катнаш. Аялдын жана эркектин өз каалоосу менен болгон хиругиялык бычуу, кеп кеңеш берүү. Инфекцияларды алдын алууда негизги максаттары, тазалоо этаптары, инфекцияны өлтүрүү, дезинфекция, стерилдөө, асептика, корго тосмосу.

«Медайымиши» адистиктерине**социалдык патронаж**дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жөктөмүү	Предметти окутуу 2 кредит 60 саат
Дисциплинаны окутуунун максаты:	Медициналык практикада азыркы замандын талабына ылайык жогорку квалификациялуу медайымдарды даярдоо базалык кесиптик билим, билгич, көндүмдөрүн. Ден-соолук адамдын өмүр жашоосу (төрөлүү,чоңоюу,жетилүү,картайуу,късз жумуу).Адам жана анын чөйрөсүүн адамдарга тийгизген терс таасирин билген квалификациялуу фельдшерлерди даярдоо.
Окутуу милдети	Фельдшер ден-соолук, түрлөүү көрсөткөчө, физиологиялык төрөт, тазалык, тамактануу, айлана-чөйрө, кыймыл аракет, терс адаттар, ЦСМ,ГСВ, патронаж боюнча билимдерге ээ болуу милдеттүү кесиптик болуп саналат.
Дисциплинанын мазмуну	Ден-соолук жөнөндө түшүнүк,адамдардын жаш өзгөчөлүүктөрү, үй-бүлөө, адам жана анын чөйрөсү, физикалык активдүүлүк, туура тамактануу, терс адаттар, ЦСМ,ГСВ,дени сак баланын кабинети,диспансеризация.
Окутуунун жыйынтыгында студент билүүсү зарыл.	**Билим:** Ден-соолук жөнүндө түшүнүк,төрөлүү көрсөткүчтърүү, адмдардын жаш өзгөчълүүктөрү, энелердин ден-соолугу, күн тартип, гигиена,тамктануу, экологиянын организмге тийгизген терс таасирин,терс адаттарды; **Билгичтик:**-адамдардын физикалык жна социалдык- психикалык абалын баалай алат;-бейтаптын үй-бүлөсүнө ден-соолукту чыңдоону, сактоо жөнүндө маалымат бере алат;-калкка чылым чегүүнүн, спир ичимдиктин, наркомания жън\ндъ маалмат бере алат;- медициналык иш-кагаздарын толтурууну билет, **Көндүмдөр:**- адамдын чөйрөсүндөгү физикалык жана аң– сезиминин өсүүсүн баалайт;-бейтаптын үй-бүлөөсүнө ден-соолукту чыңдоону, сактоо жөнүндө маалымат берет; -калкка чылым чегүүнүн, спир ичимдиктин, наркомания жөнүндөө маалмат берет;-физикалык активдүүлүктүү баалайт;
Калыптандыруучу компетенлар	ОН8= КК8,КК15
Окуунун түрү	Күндүзгү - теориялык, практикалык

Жыйынтык	**Модуль, экзамен.**

«Медайым иши» адистиктерине **педиатрия**дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окутуунун максаты:	**Максаты:** баланын ден-соолугунун абалына баа бере алган, ага кечиктирилгис врачка чейинки жардам корсото алган, дени сак жана оорулуу балдарды кароонун жолдорун билген, медициналык манипуляциялардын жасоо техникасын билген квалификациялуу фельдшерлерди даярдоо.
Дисциплинанын окуу планндагы ээлген орду.	Дисциплинанын окуу пландагы ээлген орду маанилуу. Себеби педиатрия дисциплинасы сестралык ишинин негиздери, акушердик иши, уй-бүлөөлүк медицина, социалдык потранаж дисциплиналары менен тыгыз байланышта. Педиатрия дисциплинасы 4 семестр окутулуп, 10 кредитти камтыйт. Педиатрия предмети теориялык жана практикалык сабак турундо отулот. **4 семестр** баары: 90саат, теория – 15, практика – 30саат,СРС -45саат **5 семестр** баары: 120 саат, теория-20, практика – 40 саат, СРС – 60саат **6 семестр** баары: 90 саат. Теория- 15, практика –30 с,СРС –45саат. Педиатрия сабагы отулуп буткон сон МАК тапшырылат.
Калыптандыруучу компетенциялар	**ОН3**=КК5, КК6, **ОН6=** КК10+КК15; **ОН-7=**КК3.
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болот.	**Студенттин билими:** - жаш балдардын организмдеринин анатомо – физиологиялык өзгөчөлүктөрүн билет, - балдарды дарылоо жана оорунун алдын алуу ыкмаларын уюштуруунун негизги принциптерин билет, - ымыркайдын оорулары жана оорунун жүрүшү жөнүндө ара төрөтүүнүн этаптары жөнүндө билет, - балдардын ооруларын алдын алуу иш чараларын билет, - балдардын негизги ооруларын жана аларды дарылоо өзгөчөлүктөрүн билет, - ымыркайдын ооруларын алдын алуу, клиникалык белгилерин, кабылдоолорун жана кооптуу жагдайларын билет, - дарылоо, дарт аныктоодо жана балага жардам көрсөтүүдө медайымдын милдеттерин, өзгөчөлүктөрүн билет **Билгичтик:** - балдардын курагына жараша физикалык өсүүсүнө баа бере алат, - баланы кароодо өсүүсүнө баа берүү, - баланын негизги ооруларында, баланын абалына баа бере алат, - баланын чөйрөсүндөгү физикалык жана ан – сезиминин өсүүсүнө баа бере алат, -оорулуу баланын дартын аныктай алат, - өзүнүн кесиптик ишмердүүлүк жааатында дарылай алат,

	- оорулуу баланы кароодо кароо жана патронаж кыла алат, - дени сак жана оорулуу балдарды диспансердик көзөмөлгө алат, калыбына келтирүү иш-чараларын билет, - жугуштуу оорулардын очогунда эпидемияга каршы жана алдын алуу иштерин жүргүзө алат, - эмдөө календары жөнүндө билет, - медициналык иш-кагаздарын толтурууну билет, - балдардын кечиктирилгис абалдарында дарыгерге чейинки жардам көрсөтө алат, - оорулуу баланы дарылоо-алдын алуу мекемесине жеткирүү Жолдорун уюштура алат. **Көндөмдөр:** - Медайымдык процесстин баардык этабын билет, медайымык биринчи баа бере алат, бейтаптын көйгөйүн чече алат, медайымык жардамды пландайт, план боюнча кароо жасайт, азыркы учурдагы жана жыйынтыктоочу кароого баа бере алат, - ымыркайды кароо ыкмаларын билет (жуунтуу, эрте мененки аарчып тазалоо, көкүрөккө коюу), - сүйлөшүү жана мамиле түзүү жолдорун билет, - баланы эмдөөгө даярдоо жолдорун билет, -тамактануунун бузулуусунун оор формасындагы баланы кароону билет, -Баланы, анын үй-бүлөөсүн жана персоналды жугуштуу оорулардын жугушунан коргоо жолдорун билет, -Балага алгачкы медициналык жардам көрсөтө алат, -Ымыркайга коркунучтуу абалдарда, дарыгерге чейинки биринчи жардам көрсөтө алат, -дарыгердин жазганы боюнча дарылай алат, - медайымдык манипуляцияларды жасай алат (медициналык кызмат көрсөтө алат).
Дисциплинанын мазмуну	Педиатрия дисциплинасы 3 бөлүмдөн турат: 1) дени сак бала бөлүмүндө: ар турдуу курактагы балдардын анатомо-физиологиялык өзгөчөлүктөрүн, жашоодогу талаптарын, аларды канаттандыруу өзгөчөлүктөрүн окуп үйрөтөт. Айрыкча ымыркай мезгилдеги балдарга көбүрөөк көңүл бөлүнөт, анткени акушеркалар ымыркайларды кароодо түздөн-түз катышат. 2) балдар оорулары бөлүмүндө: ар курактагы балдардын ооруларын келип чыгуу себептерин, оорунун жүрүү өзгөчөлүктөрүн аныктоону жана дарылоо жолдорун окутуп үйрөтөт. 3) балдардын жугуштуу оорулары бөлүмүндө жугуштуу оорулардын келип чыгуу себебин, жугуу жолдорун, симптомдорун, синдромдорун, дарылоону жана алдын алуу жолдорун окутат.
Окуунун түрү	Күндүзгү - теориялык, практикалык
Аттестациянын формасы	Модуль,экзамен.

« Медайымиши» адистиктерине**үй-бүлөлүк медицина**дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окутуунун максаты	Бул программа 060109 «**Медайымиши**» адистиги учун негизги билим берүү программасын өздөштүрүүнүн негизинде даярдалды. «үй-бүлөлүк медицина» предметин окутууда максаты калкка биринчи мед-санитардык жардам көрсөтүп уюштуруу, алдын алуу иш-чараларын жүргүзүү, дарыгерге чейинки биринчи жардамды көрсөтүү, оору жөнүндө толук информация берүү, кош бойлуу аял, жаш балдар жана өспүрүм курактагы жарандар менен иш алып барууну, дем алуу, жүрөк кан тамыр системасынын оорулары, тамак синирүү жана заара бөлүп чыгаруу системасынын оорулары, кан системасынын оорулары, ички секреция бездеринин, хирургиялык жана онкологиялык оорулууларды диспансердик байкоо жүргүзүүнү, оорулардын негизиги клиникалык белгилери, дартты аныктоо, дарылоо жана алдын алуусу каралган
Дисциплинанын окуу пландагы ээлеген орду	Дисциплинанын окуу пландагы ээлеген орду манилүү. үй-бүлөөлүк медицина дисциплинасы акушердик иши, сестралык ишинин негиздери, педиатрия, терапия, хирургия, акушерство жана гинекология, паллиативдик жардам предметтери менен тыгыз байланышта. үй-бүлөөлүк медицина дисциплинасы 4 семестр окутулуп, 6 кредитти камтыйт. үй-бүлөөлүк медицина дисциплинасы теориялык жана практикалык сабак түрүндө отулот.
Калыптануучу компетенциялар	**ОН3**=КК5, КК8, **ОН5=** КК10+ КК15+КК-20; **ОН-7=** КК3.
Дисциплинаны өздштүргөндөн кийин ээ болгон билим, билгичтик, көндүм.	**Билүүсү керек:** - биринчи мед-санитардык жардамды уюштуруунун системасын жана алдын алуу иш-чараларын жүргүзүү; - дарыгерге чейинки биринчи жардамды көрсөтүү, оору жөнүндө толук информация берүү, - кош бойлуу аял, жаш балдар жана оспурум курактагы жарандар менен иш алып барууну - дем алуу, жүрөк кан тамыр системасынын ооруларын; - тамак синирүү жана заара бөлүп чыгаруу системасынын ооруларын; - кан системасынын жана ички секреция бездеринин ооруларын; - хирургиялык жана онкологиялык оорулууларды диспансердик байкоо жүргүзүүнү **Жасай билүүсү керек:** - диагнозду коюу жана бейтапты кароо тактикасын аныктоону; - кесиптик компетенттуулуктун алкагында дарылоо жүргүзүү жана көрсөтмө берүүнү; - алдын алуу иш-чаралары, кайра калыбына келтируу жана диспансерлик байкоо жүргүзүүнү; - медициналык иш кагаздарын тариздөөнү; **Аткара билүүсү керек:**

	- дарт аныктоо, дарылоо, алдын алуу принциптерин жана дарыгерге чейинки биринчи жардамды көргөзө алат; - бейтапты дарылоо, алдын алуу мекемелерине жеткирүүнү уюштуруу жана аткарууну; - дарыгердин көрсөтмөсү менен медайымдын манипуляциясын жургузууну; - тез жардам көрсөтүүнү жургузууну; - дарт аныктоо жана бейтапты кароо тактикасын; - пикфлоуметрия техникасын; -сестралык процесстин баардык этабын билет, сестралык биринчи баа бере алат, бейтаптын койгойун чече алат, сестралык жардамды пландайт, пландалган кароо жасайт, азыркы учурдагы жана жыйынтыктоочу кароого баа бере алат; - бейтапка жана анын уй-булоосуно ооруну алдын алуу, анын кучоп кетуу маселелери тууралуу кеңеш берүүнү;
Дисциплинанын мазмуну	Биринчи мед-санитардык жардамды уюштуруу системасы, үй-бүлөөнү пландаштыруу кызматы, контрацепция методдорун үйрөтүү жана жайылтуу, кош бойлуу, жаш балдар жана өспүрүмдөр менен иштешүү ыкмалары, оорунун негизги изилдъэ ыкмалары, негизги клиникалык симптомдор жана синдромдор, алардын бейтаптын абалын аныктоодо жана ооруларга диагноз коюуда колдонулушу жана алдын алуу иш-чаралар окутулат.
Окуунун түрү	Күндүзгү - теориялык, практикалык
Аттестациянын формасы	Экзамен, модуль.

«Медайым иши» адистиктерине**кесиптик ишмердүүлүктү укуктук камсыздоо** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 2 кридит 60 саат
Максаты	Демократиялык мамлекеттердин баардык окуу жайларында укуктук камсыздоо жагы терен маани берүү менен каралып келет. Ошол негиздүү бул предметтин максаты, орто билимдүү медициналык кызматкерлердин кесиптик ишмердүүлүгүн укуктук камсыздоо, студенттерге дисциплина боюнча теориялык жана практикалык билим берүүдө эмгек укугу, медицалык укук, мыйзамдар менен иштөө, орулуунун укугу, жоопкерчиликтер, медициналык камсыздоо, иштөө жана дем алуу, айлык акы алуу жөнүндө билим берүү.
Окутуу милдети	- Медициналык жардам көргөзүү укугуна ээ болуу - Укуктук чөйрөдө медициналык жардам көргөзүү - Медицина кызматкеринин укуктук статусу жөнүндө

Окуу программасынын мазмуну	. Эмгек укугу, медициналык укук жана жарандардын ден соолугун коргоо.Медициналык кызматкерлер менен эмгек келишимин тузуу, эмгектик тартип .Медициналык кызматкерлердин жумуш убактысы, эс алуу убагы, айлык акысы. Кыргыз Республикасынын жарандарынын социалдык жактан камсыздалышы. Зордук-зомбулуктун турлору.Медициналык жардам корсотуудогу субъектердин укуктук мамилелери. Медициналык кызматкерлердин административдик, дисциплинардык, материалдык жоопкерчиликтери.
Калыптануучу **компетенциялар**	**ОН4=**ЖК11+КК17+КК18**;**
Окутуунун жыйынтыгында студенттин билүүсү зарыл	**Билет:** -Кесиптик ишмердүүлүгүндөгү укук жана милдеттерин - Ченемдик-укуктук документтер менен иштөөнү - Медициналык укукту **Аткара алат:** - Жарандык жана Эмгек мыйзамынын негизинде өзүнүн укугун коргоону. - Юридикалык жоопкерчиликтерди - Кесиптик камсыздоону. **Көндүмгө ээ болот:** - Өз укугун коргоого жана жоопкерчиликтүү иш алып барууга - Укуктук чөйрөдө медициналык жардам көргөзүүгө - Аттестациядан өтүүгө - Социалдык камсыздоону колдонууга.
Окуунун түрү	Күндүзгү - теориялык, практикалык
Аттестациянын формасы	Модуль, экзамен.

«Медайым иши» адистиктерине **терапия** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окутуунун максаты	**Максаты**: калктын ден-соолугунун абалына баа бере алган, ага кечиктирилгис врачка чейинки жардам көрсөтө алган, дени-сак жана бейтапты кароонун жолдорун билген, медициналык манипуляциялардын жасоо техникасын билген квалификациялуу фельдшерлерди даярдоо.
Дисциплинанын окуу пландагы орду	Дисциплинанын окуу пландагы ээлеген орду маанилүү. Терапия дисциплинасы сестралык иштин негиздери, анатомия, фармакология,үй-бүлөлүк медицина дисциплиналары менен тыгыз байланышта.

	Терапия дисциплинасы 5 семестр окутулуп, 25 кредитти камтыйт. Терапия предмети теориялык жана практикалык сабак түрүндө окутулат. **4-семестр баары**:120 саат, теория-20саат, практика-40 саат, СӨАИ-60 саат; **5-семестр баары**: 90 саат, теория-15саат, практика-30 саат, СӨАИ-45 саат; **6-семестр баары**: 90 саат, теория-15саат, практика -30 саат, СӨАИ-45 саат; Терапия дисциплинасы окутулуп б\ткъндън кийин МАК тапшырылат.
Калыптануучу компетенциялар	**ОН-5=**КК-1+КК-8+ +КК-15**;** **ОН6=** КК13;
Дисциплинаны өздөштүргөндөн кийин ээ болгон билим, билгичтик, көндүм.	**Билүүсү керек:** - терапиялык жардамды уюштуруунун системасын; - дем алуу, жүрөк кан тамыр системасынын ооруларын; - тамак сиңирүү жана заара бөлүп чыгаруу системасынын ооруларын; - кан системасынын ооруларын; - ички секреция бездеринин жана муун ооруларын; - тутумдаштыргыч ткань ооруларын; - аллергия ооруларын; **Жасай билүүсү керек:** - диагноз коюу жана бейтапты кароо тактикасын аныктоону; - кесиптик компетенттүүлүктүн алкагында дарылоо жүргүзүү жана көрсөтмө берүүнү; - кайра калыбына келтирүү жана диспансердик байкоо жүргүзүүнү; - медициналык иш кагаздарын тариздөөнү; **Аткара алуусу керек:** - дарт аныктоо, дарылоо, алдын алуу принциптерин жана дарыгерге чейинки биринчи жардамды көргөзө алат; - бейтапты дарылоо алдын алуу мекемелерине жеткирүүнү уюштуруу жана аткарууну; - дарыгердин көрсөтмөсү менен медайымдын манипуляциясын жүргүзүүнү; - тез жардам көрсөтүүнү; - дарт аныктоо жана бейтапты кароо тактикасын; - пикфлоуметрияны жүргүзүү техникасын; - чънтък ингаляторун, спейсердин колдонуу техникасын; - бейтапка жана анын үй-бүлөөсүнө ооруну алдын алуу, анын күчөп кетүү маселелери тууралуу кеңеш берүүнү.
Дисциплинанын мазмуну	Терапия дисциплинасы 3 бөлүмдөн турат: 1) Терапиянын тарыхы, терапиялык жардамды уюштуруу системасы, негизги изилдөө ыкмалары, негизги клиникалык симптомдор жана синдромдор, алардын бейтаптын абалын аныктоодо жана ооруларга диагноз коюуда колдонулушу жана баардык системамалардын ооруларын изилдөө, дем-

	алуу системасынын жана жүрөк кан тамыр системасынын оорулары, алардын себептери, негизгизги клиникалык белгилери, изилдөөсү, дарылоосу жана оорулардын алдын алуу иш-чаралары окутулуп, үйрөтүлөт. 2) Тамак сиңирүү системасынын оорулары, заара бөлүп чыгаруу системасынын оорулары, кан оорулары, муун оорулары жана аллергиялык оорулары, алардын себептери, негизги клиникалык белгилери,изилдөөсү, дарылоосу жана алдын алуу иш-чаралары окутулуп, үйрөтүлөт. 3) Кары, картаңдардын оорулары, алардын себептери, негизги клиникалык белгилери,изилдөөсү, дарылоосу жана алдын алуу иш-чаралары жана кары картаңдарга кам көрүүнүн өзгөчөлүгү окутулуп, үйрөтүлөт;
Окуунун түрү	Теориялык сабактар, практикалык сабактар, СӨАИ. Окутуунун методдору: лекция, презентация, жамаат менен иштөө, практикалык сабак, тесттик суроолор, кырдаалдык маселелер, реферат, докдад даярдоо,видео материалдар, слайддар колдонулат.
Аттестациянын формасы	Модуль, экзамен. МАК.

ж.б. предметтер

5.5. Вариативдүү бөлүк

5.6. Дене тарбия

5.7. Өндүрүштүк практика:

1-2-3-4-курстар үчүн. Тиркеме №7

6. РЕСУРСТУК КАМСЫЗДОО

6.1. Негизги билим берүү программасынын (НКББП) кадрлар менен камсыздалышы

060109 – «Медайым иши»адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдү даярдоодо, негизги билим берүү программаларын ишке ашыруу үчүн, негизги билимге ээ болгон, окутулуп жаткан дисциплинага квалификациясы дал келген , ошондой эле кесиптик багытта системалуу түрдө окуу – усулдук жана илимий - изилдөө ишмердүүлүгү менен алектенген, илимий - педагогикалык кадрлар менен камсыздоо.

Студенттерге кесиптик билим берүүнүн сапатын жакшыртуу максатында ОшМУнун медициналык колледжинин профессордук – педагогикалык курамынын квалификациясын жогорулатуу, ишмердүүлүктүн манилүү бөлүгүн түзөт. Шарттуу түрдө ар бир окутуучу 3 – 5 жыл аралыгында өз квалификациясын жогорулатып турууга милдеттүү.

060109 – «Медайым иши» адистиги багытында негизги билим берүү программасын ищке ашыруу үчүн окутуучулар квалификациясын педагогика жана тийиштүү (атайын) дисциплиналар боюнча профилдүү медициналык мекемелерде жана ОшМУ нун квалификациясын жогорулатуу институтунда өтүшөт.

Окуу жайдын кадрдык потенциалын жогорулатуу боюнча натыйжалуу иш чаралардын уюштурулушу, окутуучулук курамдын кыска убакыт аралыгында медициналык окуу жайларда окутуунун өзгөчөлүктөрүн кабыл алууга (камтууга) мүмкүнчүлүктөр түзүлүп, анын натыжасында ОшМУнун айрым (тийиштүүү) дисциплиналар боюнча окутуу процесси учурунда, окутуунун инновациялык технологияларын жайылтуу жакшы жолго коюлгандыгын көрүүгө болот

6.2. Негизги билим берүү программасын (НКББП) окуу-усулдук жана маалыматтык камсыздоо

Мамлекеттик билим берүү стандартында белгиленгендей , негизги билим берүү программасы бардык дисциплиналар боюнча тийиштүү болгон окуу – усулдук иш кагаздарынын негизинде камсыздалат.

Ар бир дисциплина боюнча окуу усулдук комплекс ОшМУнун сайтына жайгаштырылган Окутулуп жаткан дисциплиналар боюнча ар бир студентге электрондук китепкана системасына кирүүгө мүмкүнчүлүк түзүлгөн.

Китепкана фондду бардык окутулуп жаткан дисциплиналар боюнча акыркы 10 жыл аралыгында басмадан чыккан жана электрондук (негизги дисциплиналар болгон – гуманитардык, социалдык, экономикалык циклдар үчүн акыркы 5 жыл аралыгында) 15 даанадан кем эмес эсебинде адабияттар менен толукталган.

Кошумча адабияттар фондду, окуу адабияттарынан сырткары расмий библиографиялык – маалыматтык жана мезгилдүү басылмаларды өзүнө камтыйт

Төмөнкүдөй жергиликтүү жана чет өлкөлүк журналдардын аталышынын тизмесинен турган: « Здравоохранение Кыргызстана», «ОшМУнун жарчысы», « Физиология жана адам» аталыштагы китепкана фондду менен студенттерди камсыз кыла алат.

Студенттер үчүн жергиликтүү жана чет- өлкөлүк окуу жайлары ортосунда өз учурунда керек болгон маалымат менен алмашууга, маалымат берүүгө мүмкүнчүлүктөр түзүлүп , маалымдама - маалымат системасы менен камсыз болгон

- КР нын билим берүү жана илим министирлигинин жана КР нын саламаттыкты сактоо министирлигинин маалымат жана маалымдоо материалдары

-Кыргыз Республикасынын өкмөтүнө караштуу интеллектуалдык менчик жана инновациялар мамлекеттик кызматынын маалымат издөө системасы

-Электрондук компоненттер боюнча маалымат базасы (медициналык пайдалуу маалымат издөө системасы – MedExplorer, MedHunt,PubMed, Medline ж.б)

6.3. Негизи билим берүү программасын ишке ашырууда материалдык техникалык база менен камсыздалышы

ОшМУ кесипке даярдоодо (НКББП ынын окуу планында каралган лабораториялык, практикалык, клиникалык окутуу процессин жана студенттердин илимий иштерин жүргүзүүгө) санитардык жана коопсуздук эрежелеринин талабына жооп берген тийиштүү материалдык техникалык база менен камсыз болгон.

6.4.Негизги билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн болгон каржылоо

ОшМУнун окумуштуулар кенеши, аталган программанын бюджетинин, негизги параметрлерин карап, талкуулап бекитет. Негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруу үчүн каржылоо жогорку окуу жайларды каржылоо боюнча бекитилген каржылоо – нормативдик актылардын негизинде иш жүзүнө ашырылат. Кошумча кызыктыруучу акы фондду ОшМУнун кызматкерлеринин эмгек акы фондунун алкагында, колдонуудагы мыйзамда белгиленген тартипте түзүлөт.

7. БҮТҮРҮҮЧҮЛӨРДҮН ЖАЛПЫ МАДАНИЙ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРЫНЫН ӨНҮГҮҮСҮН КАМСЫЗДООЧУ КОЖдын СОЦИАЛДЫК-МАДАНИЙ ЧӨЙРӨСҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ

7.1. Студенттик өз алдынча башкаруу органдары, профкомдор

ОшМУнун жаштар комитети университеттин жана факультеттин өз алдынча башкаруу системасынын негизги бөлүгү болуп эсептелинет. Анын түзүмүнө факультеттердеги жаштар комитети жана окуу процессинен тышкары тарбиялык иштерди уюштуруу менен алектенген студенттик жатаканадагы кеңештер кирет.

7.2. Спорттук-ден соолукту чыңдоочу иш-чаралар

ОшМУда студенттер үчүн ар кандай спорттук секциялар уюштурулуп жыл сйын 1000 ден ашуун студенттин катышуусунда спорттун түрлөрү боюнча спартакиада өткөрүлөт. Студенттик жатаканаларда «Сергек жашоо образы» тууралуу лекциялар окулуп, тийиштүү адистердин катышуусу менен диспуттар өткөрүлөп турат. Көгүлтүр Ысык – Көлдүн жээгинде ОшМУнун ден-соолукту чыүдоо үчүн жайкы лагерь кызмат көрсөтүп, жыл сайын 500дөн ашык студент эс алууга мүмкүнчүлгү бар.

Окууда, коомдук, тарбиялык жана илимий иштерде өздөрүнүн активдүүлүктөрүн кърсөткөндүүүчүн кызыктыруучу (стимул берүү максатында) студенттерге сыйлыктар, гранттар жана стипендия каралган

7.3. Кесип аркылуу тарбиялоо

ОшМУнун медициналык колледжинин тарбия ишмердүүлүгү, окуу жайдын төмөнкү укуктук- нормативдик иш кагаздары аркылуу жөнгө салынган:

- «ОшМУнун тарбиялык иштери боюнча концепция», «Тарбиялык иштер боюнча декандын орун басары жөнүндө жобо», «ОшМУдагы студенттик тайпалардын кураторлору жөнүндө жобо», «Тайпа кураторлору үчүн нускама», Тайпалар арасында өткөрүлүүчү тарбиялык иштердин иш – планы, ОшМУнун жаштар уюму жөнөнүдө

жобо, ОшМУнун акыйкатчысы жөнүндө жобо, ОшМУнун жатаканалары жөнүндө жобо, ОшМУда жыл сайын өткөрүлүп туруучу тарбиялык иштер боюнча иш – план, ОшМУнун факультеттеринде жана колледждерде өтүлүүчү тарбиялык иштердин жыйынтыгын баалоо боюнча атайын критерий. « ОшМУнун идеалдуу түгөйү» конкурсунун жобосу. «ОшМУнун мырзасы» конкурсунун жобосу.

«ОшМУнун periси» конкурсунун жобосу. «ОшМУнун мырзасы» конкурсунун жобосу. «ОшМУнун стилдүү студенти» конкурсунун жобосу.

«ОшМУнун факультеттер аралык студенттик шайыр – тапкычтар клубунун (ШТК, КВН)» конкурсунун жобосу. «ОшМУнун жазы» конкурсунун жобосу. «ОшМУнун эгиздери» конкурсунун жобосу. ОшМУнун дебат клубдар арасында өтүлүүчү мелдештин программасы. ОшМУнун интеллектуалдык “БРЕЙН – РИНГ” билимдүүлөр таймашы .

ОшМУнун окутуучулары жана студенттери арасында өтүлүүчү улуттук, спорттук оюндарынын жобосу. ОшМУнун “ Эң жакшы тарбия иштерин жүргүзгөн декандын орун басары» конкурсунун жобосу.

ОшМУнун “ Эң мыкты жаштар комитети » конкурсунун жобосу. ОшМУнун “ Жылдын куратору» конкурсунун жобосу. ОшМУнун « Эң мыкты студенттик тайпа» конкурсунун жобосу. ОшМУнун « Эң мыкты студент» конкурсунун жобосу.

Тарбиялык имшмердүүлүктө коомдук – маданий чөйрөнү калыптандыруу үчүн ОшМУнун тарбиялык иштери боюнча департаменти, факультеттин теориялык, клиникалык кафедралары жана ОшМУнун гуманитардык кафедралары, университеттин тарых музейи, ОшМУнун көп нускалуу «Нур» гезити, китепкана комплекси, деканат жана тайпа кураторлору, студенттик коомдук уюмдар (жаштар комитети, студенттик профсоюз уюму, акыйкатчы, спорт клубдары) катыша алышат. Мындай иш чара жалпы – маданий, жеке жана коомдук компетенттүүлүктүн өнүгүүсүн камсыздайт.

Улуу Ата-Мекендик согуш күнүнө карата өткөрүлүп туруучу иш – чаралар, конференциялар студенттерге жарандык, патриоттук, руханий, моралдык жактан тарбия берүүнү камсыздайт. Ошондой эле ОшМУ ар дайым Улуу Ата-Мекендик, Афган согушунун жана Баткен окуясынын ардагерлерине арналган « Өз кесибиң менен сыймыктан», «Медайымдардын этикасы» сыяктуу тематикалык кечелерди, көргөзмөлөрдү өткөрүү менен бирге, студенттер менен ардагерлер жолугушуусун уюштуруп келет. Студенттердин күчү менен фото көргөзмөлөр уюштурулуп, даталуу күндөргө карата адабий кечелер өткөрүлүп турат.

7.4. Жатаканада иштөө

Медициналык колледжге алыскы областардан келген жана аз камсыз болгон үй-бүлөөдөгү студенттер жатакана менен камсыз болушат. Жатаканадагы студенттер үчүн кураторлор тарабынан к\зът уюштурулган. Ай сайын түзүлгөн график боюнча ишке ашырылып турат.

7.5. Социалдык жардамдынчаралары

Окуу жайда психологиялык социалдык жактан коргоого муктаж студенттерге, студенттик үй бүлөлөргө социалдык-педагогикалык, психологиялык жардам көрсөтүп туруу системасы колго алынып өнүгүү жолунда. Бардык социалдык коргоого муктаж студенттер КРнын тийиштүү мыйзамдарында белгиленген эрежеге ылайык жатакана менен камсыз болушат. Ошондой эле 30 пайыз контрак төлөмүнөн бошотулат.

8. СТУДЕНТТЕРДИН ӨЗДӨШТҮРҮҮ САПАТЫН БААЛОО СИСТЕМАСЫН ЧЕНЕМДИК-МЕТОДИКАЛЫК КАМСЫЗДОО

8.1. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестация

8.2. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестацияны өткөрүү үчүн баалоо каражаттарынын фонддору

8.3. Бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы

8.4. ЖМА өткөрүүнүн программасы, формасы жана тартиби чаралары

8.1. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестация

ОшМУ адистерди даярдоонун сапатын , төмөнкү багыттагы иш чараларды ишке ашыруу менен камсыздайт

- Сапаттуу билим берүү процессинин жалпы жетекчилик системасын түзүү
- Иш берүүчүлөрдүү тартуу менен бирге бүтүрүүчүлөрдү даярдоо сапатынын бирдиктүү талаптарын иштеп чыгуу
- Дисциплиналар боюнча жумушчу программаларды даярдоо жана аларга карата болгон сын пикирлерге мониторинг жүргүзүү
- Студенттердин б илим деңгээлин , көндүмдөрүн жана бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларды өздөштүрүүсүнүн баалоо технологиясын түзүү жана жакшыртуу
- Окутуучулук курамдын кесипкөйлүгүн жана компетенттүүлүгүн камсыздоо
- Белгиленген критерийлердин негизинде ишмердүүлүктү баалоо жана окуу процессинин сапаттык көрсөткүчүн башка медициналык окуу мекемелери (иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүн тартуу менен бирге) менен салыштыруу максатында үзгүлтүксүз ички аудит жүргүзүп туруу
- Жүрүзүлүп жаткан ишмердүүлүк боюнча жаңылыктарды, өткөрүлгөн иш чаралардын жыйынтыгы, пландары тууралуу ОшМУнун электрондук каражаты жана жалпы маалымат каражаттары (СМИ) аркылуу коомчулукка кабарлап туруу

Студенттердин жетишүүсү боюнча учурдагы текшерүүнүн жана 060107 профилактикалык стоматология адистиги багытындагы студенттердин аралык сынагы боюнча ченемдик – усулдук жактан камсыздалышы (жалпы медицина GM) ЖОЖдор тууралуу типүү жобого ылайык ишке ашат.

Студенттердин жетишүүсү боюнча учурдагы текшерүү жана аралык сынакты өткөрүү боюнча жобо ОшМУнун Уставында каралган тартипте ОшМунун Окумуштуулар Кеңешинде бекитилет.

8.2. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестацияны өткөрүү үчүн баалоо каражаттарынын фонддору

Мамлекеттик билим стандартынын талаптарына ылайык студенттерди аттестациялоо үчүн ОшМУ да студенттердин жетишүүсү боюнча учурдагы текшерүү жана аралык сынакты жүргүзүү үчүн, баалоо каражаттар фондду бекитилген. Алар өзүнө тесттерди, сынактык суроолорду, компьютердик интерактивдүү программаларды, студенттердин өз алдынча иштеринин темаларын, реферат боюнча темалардын болжолдуу тизмесин жана студенттердинкомпетенцияны калыптандыруудеңгээлин баалоого болгон текшерүүнүн түрлөрү. ОшМУнун клиникалык кафедраларында студенттердин жетишүүсү боюнча учурдагы текшерүү жана аралык сынакты жүргүзүү үчүн жетиштүү шарттар түзүлгөн.

8.3. Бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы

Дисциплиналар аралык мамлекеттик сынакты өткөрүүнүн программасы, формасы жана шарттары ОшМУнун медициналык колледжинин педагогикалык кенешинде

060109 – «Медайым иши»адистиги боюнча факультеттин окуу- усулдук кеңешинин сунушу менен бекитилет.

8.4. ЖМА өткөрүүнүн программасы, формасы жана тартиби чаралары

Мамлекеттик сынакты өткөрүүнүн программасы, формасы жана шарттары тууралуу студенттерге 6 айдан кем эмес убакыт аралыгында маалымдалышы керек.

Сынактарга даярдык көрүү үчүн студенттерге тийиштүү шарттар түзүлүп, дисциплиналар боюнча консультациялар өткөрүлөт. Студенттерди мамлекеттик сынактарга даярдоо максатында берүүчү кафедралар предметтер боюнча обзордук лекцияларды уюштурушат. Ошондой эле практикалык сааттарда кырдаалдык маселелердин , ар кандай тест түрүндөгү тапшырмалардын үстүндө иштөө, сынактарга даярдык көрүүгө көмөкчү болот.

Мамлекеттик сынакты мамлекетик сынак комиссиясы өткөрөт.

Мамлекеттик сынак комиссиясынын негизги аткаруучу милдеттери болуп төмөнкүлөр эсептелинет:

- бүтүрүүчүлөрүн даярдыгынын бимлим берүү стандартына дал келүүсүн аныктоо

- мамлекеттик сынактын жыйынтыгы менен бүтүрүүчүгө тийиштүү кваликация ыйгаруу жана КР нын билим берүү жана илим министирлиги тарабынан белгиленген билими жана квалификациясы тууралуу документтин үлгүсүн тапшыруу

- мамлекеттик сынак комиссиясынын ишинин жыйынтыгынын негизинде адистерди даярдоодо окутууну жакшыртуу тууралуу сунуштарды иштеп чыгуу

Мамлекеттик сынактарды өткөрүүнүн формалары

ОшМУнун эл аралык медициналык факультетинин 060109 “**Медайым иши**” (жалпы медицина) адистиги боюнча бүтүрүүүчүлөрдүн мамлекеттик сынактары 2 (эки) этап менен өткөрүлөт

- бүтүрүүчүлөрдүн теориялык даярдыгын тестирлөө аркылуу текшерүү

- -тренажер, фантом, муляж, аппаратура жана инструменттер менен бейтапты кароого болгон көндүмдөрүн практикалык жүзүндө колдонууну өздөштүрүү денгээлин текшерүү.
- баарлашуу учурунда кесипке байланышкан конкреттүү маселелерди чече билүүсүнө баа берүү.

Мамлекеттик сынакты өткөрүүнүн процедурасы

Мамлекеттик сынактарды өткөрүү этаптарынын ырааттуулугу жана тартиби ОшМУ нун ректорунун буйругунун негизинде бекитилет.

Мамлекеттик сынактын биринчи этабы – компьютердик тестирлъъ (2саат аралыгында). Дисциплиналар боюнча 200 суроону камтыган, бир канча варианттан турган (алардын ичинен бир суроо туура) тестик тапшырмалар. Туура жооптордун саны бүтүрүүчүлүрдүн билимин баалоо критерийи болуп эсептелинет.

Экинчи этап, олуттуу кесиптик маселелерди чече билүүсүнө баа берүүгө жана оозэки – сынак формасына багытталган. Бүтүрүүчүгө терапия, хирургия, педиатрия, акушердик иши жана гинекология дисциплиналары боюнча бейтаптын абалы жана оорулар тууралуу, кырдаалдык маселелердин үстүндө иштөө боюнча тапшырмалар берилет. Бүтүрүүчүлөрдүн билимин 4 киши ден турган сынак комиссиясы МАК тын торагасынын катышуусунда баалайт.

Тестирлөө жана сынактын практикалык бөлүгү бүтүрүүчүнү мамлекеттик сынактардын кийинки этаптарына киргизүүгө негиз болот.

9. СТУДЕНТТЕРДИ ДАЯРДОО САПАТЫН КАМСЫЗДООЧУ БАШКА ЧЕНЕМДИК-МЕТОДИКАЛЫК ДОКУМЕНТТЕР ЖАНА МАТЕРИАЛДАР

9.1. Билим берүүнүн сапатын баалоонун ички механизмдери

9.2. Билим берүүнүн сапатын баалоонун сырткы механизмдери

Башкаруунун сапаттын көзөмөлдөө жана негизги тышкы иш кагаздары

- Кыргыз Республикасынын “ Билим берүү жөнүндө” мыйзамы (акыркы өзгөрүүлөрү менен)
- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн “ Улуттук аккредитациялык кеңеши” жөнүндө жобосу жана Токтому.
- Көз карандысыз аккредитациялык агенттиктер боюнча критерийлер “ EdNet» ж.б.
- НББП сын ишке ашыруунун сапатына тышкы баа берүүнүн системасы (иш берүүчүлөрдүн, бүтүрүүчүлөрдүн жана башка окуу процесинге тиешеси бар субьектилердин пикирин эске алуу жана аны талдоо)
- **Башкаруунун сапатты көзөмөлдөө жана негизги ички иш кагаздары**
- ОшМУнун миссиясы;
- Сапаттуу билим берүү тармагы боюнча ОшМУнун саясаты;
- Сапаттуу билим берүү боюнча жыл сайын түзүлүүчү максаттар;
- ОшМУнун өнүктүрүү концепциясы жана стратегиялык программалапрдын жыйнагы;

- ОшМУнун ректорунун кайрылуусу (жыл сайын);
- Сапат боюнча жыл сайын түзүлүүчү иш план;

- 9.1. **Билим берүүнүн сапатын баалоонун ички механизми**.

Билим берүүнүн сапатын баалоонун ички механизми
1.Окуу дисциплиналары боюнча учурдагы жана аралык сынактардын негизинде бүтүрүүчүлөрдүн билимине баа берүү
2.Бүтүрүүчүлөрдү даярдоодо алардын билим сапатына жүргүзүлгөн мониторинг - маалыматтык камсыздоо - жетекчилик чечимдерди кабыл алуу системасынын маалымат менен камсыз болушу жана анын аткарылышына болгон къзъмъл - баалоо каражаттарын түзүү жана жакшыртуу - бүтүрүүчүлөрдүн пикирлери жана иш берүүчүлөрдүн талаптары боюнча бирдиктүү маалымат базасын түзүү.
3.Окутуунун жана окутуучулук курамдын сапатын баалоо жана кызматкерлерди мотивациялоо
4.Колледждин окуу-усулдук жана илимий ишмердүүлүгү боюнча жыл сайын отчет түзүү
5.Студенттерге, ата-энелерге,кызматкерлерине жана иш берүүчүлөргө мониторинг жүргүзүү
6. Ички аудит
7.Окуу процессин уюштуруу боюнча жобону иш жүзүнө ашыруу жана студенттердин жетишүүсүн көзөмөлдөө системасы

9.2. Билим берүүнүн сапатын баалоонун тышкы механизми.

9.2. Билим берүүнүн сапатын баалоонун сырткы механизми
1.Билим берүү кызматынын сапатын укуктук жактан жөнгө салуу, окуу жайдын мамлекеттик (көз карандысыз) аккредитациядан өтүүсүнүн жыйынтыгын талдоо
2.Тышкы аудиттер (текшерүү)
3.Мамлекеттик жана аттестациялык комиссияларынын төрагаларынын эсеп кысабы

4.Окуу жайдын бүтүрүүчүлөрүнүн ишке жайгашуусу боюнча маалымат топтоо жана аны талдоо
5.Тышкы уюмдардын пикирлерин топтоо жана талдоо (анкетирлөө)
6. Студенттердин жыл сайын өтүүчү эл аралык кесиптик билим берүү боюнча долбоорлорго катышуусу
7.Студенттердин эл аралык жана республикалык олимпиадаларга катышуусу

10. НКББП ТОЛУГУ МЕНЕН ЖАНА АНЫ ТҮЗГӨН ДОКУМЕНТТЕРДИ УЛАМ ЖАҢЫЛООНУ УЮШТУРУУ БОЮНЧА РЕГЛАМЕНТ

10. НКББП нын мезгилдүү жаңыланып туруусун уюштуруунун эрежелери жана ага тийиштүү болгон иш кагаздары

Мамлекеттик билим берүү стандартынын талабына ылайык

060109 – « Медайым иши»адистиги боюнча негизги билим берүү программасын иштеп чыгуучулар тарабынан маал малы менен жаңыланып турат. Жылына бир жолу бүтүрүүчү кафедралар НКББПсы боюнча төмөнкү критерийлерге таянып талдоо жүргүзүп турууга милдеттүү.

- Окутууда колдонулуп жаткан дисциплиналар боюнча окуу-усулдук материалдарды, илимдин өнүгүүсү карата жана тийиштүү мыйзамдарга киргизилген өзгөртүүлөрдү эске алуу менен, актуалдуулугуна баа берүү ошондой эле аларды практика жүзүндө жайылтууга болгон жаңыча мамиле.

- Студенттердин тандоо курстары боюнча дисциплиналарды окуу активдүүлүгүнө болгон баа.

- Бүтрүүчү цикл өзүн-өзү текшерүүдө иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүн тартуу керек.

- өзүн-өзү текшерүүнү өткөрүү жана анын жыйынтыгы бүтүрүүчү циклдынотурумунда бекитилип, отчет түзүлөт. Отчетто НКББПна өзгөртүүлөрдүү киргизүү боюнча, текшерүүгө тартылган иш берүүчүлөрүн өкүлдөрү менен макулдашылган сунуштар камтылышы керек. НКББП на сунушталган пикирлер төмөнкүлөрдү өзүнө камтышы керек

- дисциплиналардын жумушчу программаларына киргизилген өзгөртүүлөрдүн тизмеси

- практика боюнча программага киргизилген өзгөртүүлөрдүн тизмеси

- мамлекеттик сынак боюнча программага киргизилген өзгөртүүлөр

- тандоо курсу боюнча дисциплиналардын тизмесине киргизилген өзгөртүүлөр

- вариативдүү дисциплиналарга киргизилген өзгөртүүлөр

- өзүн-өзү текшерүүнү өткөрүү жана анын жыйынтыгы боюнча отчет, бүтүрүүчү циклынын отурумунда, медицина колледждин Окуу-усулдук Кеңешинде (ОУК) каралып кошумча сын пикирлер жок болсо ОУК тун отурумунда бекитилет.

Эгерде текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча сын пикирлер катталса отчет оңдоого

(кемчиликтерин оңдоого) кайра иштеп чыгууга кайтарылат.

Өзүн өзү текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча билдирүүнү колледждин окуу усулдук кеңеши өз отурумунда (ОУК) бекиткенден кийин 2 апта аралыгында (бекиткен күндън баштап) окуу маалымат департаментине жөнөтүлөт (УИД – ОМД).

Окуу маалымат департаменти университеттин окуу усулдук бирикмесинин мүчөлөрүнүн ичинен рецензент кылып бирөөнү көрсөтөт. 10 жумушчу күн ичинде рецензент рецензиясын даярдап окуу усулдук бирикмесине тапшырат

Университеттин окуу усулдук бирикмесинин отурумунда өткөрүлгөн текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча колледждин директордун доклады жана рецензенттин сын пикири угулат. Негизги билим берүү программасына өзгөртүүлөрдү киргизүү боюнча текшерүүнүн жыйынтыгына сын пикирлерди эске алуу менен отурумда бекитилет. Негизги билим берүү программасына тийиштүү өзгөртүүлөрдүү киргизүү маселеси ОшМУнун окумуштуулар Кеңешинин компетенциясына киргендиктен, НКББП на өзгөртүүлөрдүү киргизүү ОшМУнун Окумуштуулар Кеңешинин отурумунда бекитилет. Отурумда бекитилгенден кийин маалымат ОшМУнун расмий сайтына жайгаштырылат.

Тышкы изилдөөнү (эспертиза) уюштуруу тийиштү негизги билим берүү программасын ишке ашыруучу колледждин деканына жүктөлөт. Жүргүзүлгөн тышкы изилдөөнүн жыйынтыгы боюнча бекитилген эреженин талаптарына ылайык НКББП на өзгөртүүлөр киргизилет.

11. НКББП ИШТЕП ЧЫГУУЧУЛАРЫНЫН, ЭКСПЕРТТЕРИНИН ТИЗМЕСИ

“ Медициналык айым иши” (060109) адистигинин жумушчу тобу:

№	Аты-жөнү	Ээлеген кызматы	Топтогу орду
1	Төлөнбаева Гулзат Толубаевна	“Медайым ишинин негиздери” предметтик циклдык комиссиясынын окутуучусу, НКББП жетекчиси	Төрайым
2	Арзиева Абибахан Исаковна	“Терапиялык дисцилиналар” предметтик циклдык комиссиясынын окутуучусу	Мүчө
3	Акматова Дилбар Сарыбаевна	Эл Аралык Билим Берүү Программаларынын колледжи (ЭАББПК), орус тили жана адабияты ПЦКсынын окутуучусу	Мүчө
4	Барынбаева Айнура Абдыкалыковна	“Медайым ишинин негиздери” предметтик циклдык комиссиясынын окутуучусу.	Мүчө
5	Өмүрзаков Сүйүн Сатылганович	Жалпы медициналык дисциплиналар” предметтик циклдык комиссиянын ага окутуучусу	Мүчө
6	Токтошова Гулнур Кубанычбековна	“Акушердик жана педиатриялык дисциплиналар”предметтик циклдык комиссиясынын окутуучусу	Мүчө
7	Эмилов Кылыч Абдраимович	“Стоматология жана хиругиялык дисциплиналар” предметтик циклдык комиссиянын окутуучусу	Мүчө

8	Бөлөкбаева Рахат Сатаровна	“Фармацевтикалык дисциплиналар” предметтик циклдык комиссиянын окутуучусу	Мүчө
9	Абдраимова Жанна Сулаймановна	Иш берүүчү Ош шаардык териториялык ооруканасынын башкы медайымы	Мүчө
10	Махатова Гулбаара	Ата-эне	Мүчө
11	Аким кызы Мөлмөл	Бүтүрүүчү	Мүчө

Сырткы эксперттер:

ТИРКЕМЕЛЕР.

1. Окуу планы (1-тиркеме)
2. Жумушчу окуу планы (2-тиркеме)
3. Программанын компетенциялар картасы (3-тиркеме)
4. Окуу планындагы базалык дисциплиналардын программасына аннотация
5. (4-тиркеме)
6. КОББ компонентке кирүүчү дисциплиналардын программасынын аннотациясы (5-тиркеме)
7. Практикалардын программасына аннотация (6-тиркеме)

НКББПнын 060109 – «Медайым иши»адистигин өздөштүрүүдөгү материалдык техникалык шарттары

060109 – «Медайым иши» адистиги боюнча
кааналардын, окуу-тренажердук борборлордун
БОЛЖОЛДУУ ТИЗМЕСИ

Кааналар:

1. Кыргыз (орус) тили (таблицалар жана стенддер)
2. Коомдук сабактар (таблицалар жана стенддер)
3. Чет тили (таблицалар жана стенддер)
4. Латын тили (таблицалар жана стенддер)
5. Математика жана информатика (таблицалар жана стенддер)
6. Кишинин анатомиясы жана физиологиясы жалпы патологиянын негиздери менен (таблицалар жана стенддер, адамдын скелети жана анын курамдык бөлүктөрү, муляж, фантомдор)
7. Микробиология, вирусология жана иммунологиянын негиздери (таблицалар жана стенддер, микроскоптор, дары-дармектер)
8. Медициналык генетика (таблицалар жана стенддер)
9. Гигиена жана экология (таблицалар жана стенддер, приборлор)
10. Фармакология (плакаттар жана стенддер, дары-дармектер)

11. Медайым ишинин негиздери(плакаттар жана стенддер, бейтапка кам көрүү үчүн керектүү предметтер)

12. Жугуштуу оорулар (плакаттар жана стенддер,муляждар, лабораториялык аныктоо үчүн керектүү инструменттер)

13. Дерматовенерология (плакаттар жана стенддер)
14. Терапия (таблицалар жана стенддер)
15. Хирургия (плакаттар жана стенддер, муляждар, фантомдор, көрсөтмө куралдары).
16. Компьютердик каана
17. Интерактивдүү доска жана проектор
18. Машыктыруучу жан ийне саюуучу кааналар ж.б.

Окуу-тренажердук борбор:

Бардык клиникалык адистиктер боюнча:

Кесиптик дисциплиналар үчүн (плакаттар жана стенддер, медициналык иш кагаздар, дарыгерге чейинки жардам көрсөтүү үчүн инструменттер топтому, жөнөкөй физиотерапиялык процедураларды жүргүзүү үчүн шаймандар, медициналык кушетка, лабораториялык изилдөө жүргүзүү үчүн шаймандар).

Спорттук комплекс:

- спорттук зал,
- кенири профилдеги ачык стадион.

Залдар:

- китепкана;
- интернет тамактарына туташтырылган окуу залы;
- электрондук китепкана;
- актылык зал- 1
- медпункт - 1
- ашкана - 2

№ п/п	Окуу дисциплиналарынын аталышы (практикалар кошулуп)	Жалпы эмгек сыйымдуулугу		Семестрлер боюнча болжолдуу бөлүштүрүү					
		кредит	сааты	1семестр	2семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр
				Апталардын саны					
				15-18	15-18	15-18	15-18	15-18	9-18
1.	**Жалпы гуманитардык цикл**	**26**	**780**						
	Базалык бөлүк	**15**	**450**						
11	Кыргыз тили жана адабияты	3	90		х				
2	Орус тили	3	90		х				
3	Чет тили	3	90	х					
4	Кыргызстан тарыхы	2	60	х					

5	Манас таануу	2	60	х					
6	Кыргызстан географиясы	2	60	х					
	Жалпы:	**15**	**450**						
2.	**Математикалык жана табигый илимдер цикли**								
	Базалык бөлүк	4	120						
	Кесиптик математика	2	60	х					
	Информатика	2	60		х				
вк	Электрондук окутуунун негиздери	2	60	х					
	Мамлекетик экзамен «Кыргызстан тарыхы», «Кыргызстан географиясы», «Кыргыз тили»	1	30		х				
	Жалпы:	**11**	**330**						
3.	**Кесиптик цикл**	**135**	**4050**						
	Базалык бөлүк								
	Латын тилинин негиздери медициналык терминология менен	2	60		х				
	Дени сак адам жана анын чъръс\	2	60	х					
	Медайым ишинин негиздери	14	420	х	х				
	Микробиология, вирусология жана иммунологиянын негиздери	2	60	х					
	Адамдын жалпы анатомия жана физиологиялык патологиясы	11	330	х	х				
	Медициналык генетика	2	60		х				

вк	Этика жана деонтология	3	90		х				
	Фармакология	5	150			х			
	Сестралык иши акушердик жана гинекология	5	150			х			
	Жугуштуу оорuулар жана ВИЧ- инфекция курсу менен	6	180			х			
	Уй-булоо пландоо жана репродуктивд\\ коргоо	3	90			х			
	Кесиптик психология	2	60			х			
	Сестралык иши дермавенерология	3	90			х			
	Кесиптик ишмерд\\л\ктъ информациялык камсыздоо	2	60			х			
	Сестралык иши терапия биринчи медициналык курсу менен	10	300				х	х	х
	Сестралык иши педиатрия	10	300				х	х	х
	Сестралык иши хирургиялык	10	300				х	х	х
	Сестралык иши \й-б\лъл\к медицина	5	150				х		
	Негизги паллиативдик жардам	3	90				х		
кп в	Инфекциялык къзъмълдъъ	2	60				х		
	Сестралык иши фтизиатрия	2	60				х		
кп в	Акушердик иши жана гинекологиядагы манипуляциялар	2	60				х		
	Кесиптик укук тануу	2	60				х		
кп в	Терапиядагы клиникалык протоколдор	2	60				х		

	Сестралык иши неврологиялык курс менен психиатрия жана наркология	5	150					x	
	Медициналык алгачкы аскердик даярдык	2	60					x	
	Социалдык потранаж	2	60					x	
	БЖМК	2	60					x	
	Сестралык иши оториноларингология	2	60					x	
	Негизги реабилитация	2	60					x	
	Негизги реаниматология	2	60						x
	Сестралык иши гериатрия	2	60						x
	Ооз къндъй\ жана тиш оорулары	2	60						x
	Сестралык иши офтальмология	2	60						x
	Клиникалык фармакология	2	60						x
	Вариативдик бөлүк	**9**	**270**				x	x	x
	Жалпы:	**135**	**4050**						
4.	**Дене тарбия**		2с аптасына				x	x	x
5.	**Практика**	21	630		x	x	x	x	x
6.	**Жыйынтыктоочу мамлекеттикаттестация**	2	60		x				x
	Экзамендердин саны (макс)			8-10	8-10	8-10	8-10	8-10	8-10
	Курстук иштердин, проекттердин саны								
	Негизги билим бер\\н\н программасынын жалпы эмгек өлчөмү	**184**	**5460**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**